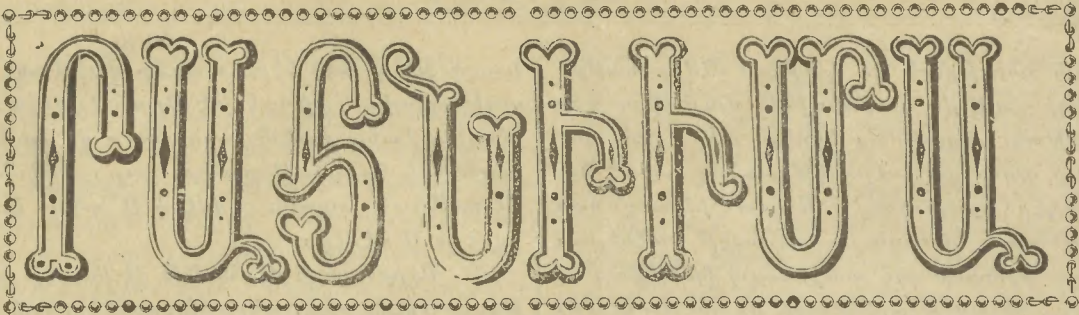

ՀԱՅԹԱԼԸԳ ՂԱԶԷԹԱ

ՄԻՆԵՏԵՐԻՃԱԹ. — Սալաճ վէ սէլամէթ 1037, Չօգ Կաշաճաճ Իջիւն 1039, Ահվալ Ը հազըրէ — Ս. Փաթրիգին Թաճիմնամէսի 1040, «Թանին» տէն 1041, «Թաճիքի» Էֆընար, տան 1041, «Թէրճէման Ը Հազիգաթ» տան 1042. Ալմանիս վէ Ինկիլթէրոս նօգթա Ի նաղարլարը 1042, Հարպա տաիւր 1044, Թազսիմնաթ Ը առքէրիյէ 1044, «Էնտիր Էս Բապալ, անլէրի աշաղը Էնտիր», 1045, Միւթէնէվլի — Մուհապպէթին զալէսէսի 1046, Հաճի Թորոս տղա Թապիպէան 1047, 42լիք հապան Թօփուրը 1048, Հաթթա խապէրլէրի 1049:

ՃԻԼՏ 4

ԻՍԹԱՆՊՈԼ, ՆՈՅԵՄԲԵՐ 13, 1914.

Ն^o 46

ՊԵՆՏԻ ՄԱՍՈՒՍԼԱՐ

ՍԱԼԱՅ ՎԷ ՍԵԼԱՄԵԹ

Սէլամէթ հագգընտա նիչէ տէֆա թասաւ-վուրըմը Կանլը տըր. անը տուղուսուղուգ Կանսօտ մուխալիֆ տուղուսուղուգ պաստըրը-մասը տէյու զանն էտէրիգ: Պիր ֆուրթունա էսնասընտա պուլուլար գարարըպ տաղլար Եիւքսէլիւր, Իչինտէ պուլուլարուղուղուգ կէմի չիտտէթլէ սալանըպ փուս վէ զուլմէթ պիգի իհաթա էտէր: Պիր տէ մուխալիֆ պիր Բիւզ-կեար չըզըպ պուլուլարը տէֆ էտէր, Բիւզ-կեար քէսիլիպ տաղլար թէսքին օլուր վէ տէնիգ սէլամէթ վէ սիւքին պուլուր: Մանէ-վի հայաթըմըզըն տա սէլամէթինի պէօյլէ Կանի մուխալիֆ գուլվէթլէրին պաստըրըմասընտա կէօրիւրիւր:

Պիր չօճուգ էվտէ Իսթէտիյինի Կափաճաղ, տաիմա փէտէր վէ վալիտէսինտէն թաղիւր վէ թէէտիպ կէօրիւր: «Օ՛ֆ, պու նէ՛ սաատէթ-սիգլիք, պիր տէֆա չու թաղիւրտէն ազաս օլա իտիւ», տէյու տիւչիւնիւր: Չօճուգ քէնտի սէլամէթինի պու աիլէ թաղիւրիւրին գաղմա-սընտա պուլուր:

Պիր կէնճ քէնտի հուղուգաթ Ը նէֆասնի-յէսինի Իգնա էթմէք Իսթէր, Լաքին տէրուն-տէն վիճտան սէսի վէ խարիճտէն էֆընարը ումուսիյէ քէնտինի Բահաթսըզ էտէր: Էկէր պու տէրունի սէտայը պաստըրապիւսէ, վէ

խարիճի էֆընարտան թէէտիւրլէնմէզ պիր հա-լա կէլսէ օ զէման սէլամէթ պուլուր օլուր տէյու տիւչիւնիւր:

Պիր ատէմ էօմրտէ պիր չօգ միւչքիլաթա թէսատիւֆ էտէր, խասթալըգ, Իչսիգլիք, ֆապիլիւր, սէվկիւլիւրի զայ էթմէք վէ սալիւր, վէ պու սէպէպտէն Բահաթ օլմազ: Պիր քէրրէ պուլուլարտան աղատ օլապիւսէ, պու ֆէլաքէթլէրտէն գուրթուլապիւսէ, օ զէ-ման սէլամէթ պուլաճաղըն զանն էտէր:

Լաքին պու ֆիքր Կանլը տըր, սէլամէթ՝ պաշ գալուրտան տիկէր տուղուսուղուգ, պիգիմ արգուսուղա մուխալիֆ կէլէն տիկէր հիսսի-յաթը պաստըրմաղլա հասը օլմազ, հազիգի սէրալէք՝ ճիւլիյէ գուլվէթլէրին պիրիպիրիյիլէ վէ սաիւրիւրիւրիւրիւր օլմազը նէրիւրիւրիւրիւր:

Պիր չօճուգ վալիտէսինիւր իտաքէսի ալ-թընտան չըզմաղլա տէյիլ, հայաթընը անլէ-րին իրատէթինէ թապի գըլմաղլա սէլամէթ պուլուր: Պիր կէնճ քէնտի տէրունիսէքի վիճտանըն սէտասընը սուստուրմաղլա տէյիլ, քէնտի աթվարընը օ սէտայա ույտուրմաղլա մէսուտ օլուր: Պիր ատէմ հայաթտա միւղա-յաղա վէ միւչքիլաթլարը մահվ էթմէքլէ տէ-յիլ, անճաղ էօմրիւն ճիւլիլ ինգըլապաթընա մուվաֆըզ պիր հիսսիյաթլա Կաշաճաճա յէ-լամէթ պուլուր:

Հազիգի սէլամէթ Իչիւն տաէմ քէնտի Լ-րատէթլինի՝ ֆիքրինէ, արղուլարընա, լիյա-գաթ վէ չէրէֆինէ, պաշգալարըն իրատէթլինէ,

քէնտի հայաթընըն վէ պիւթիւն մէվճուտաթըն հազիգի դայէ վէ գավաթիւնէ մուվաթըն պիր սուրէթտէ գուլլանմազ կէրէք տիր: Պու իսէ տէմէք օլուր քի, սէլամէթ անճագ սալան իլէ պէրապէր պուլունուր: Սալան իճրասընտան հասըլ օլան տուլղույա սէլամէթ տէնիլիր: Տօղրու իրատէթ իլէ փաք գալպ իթթիֆազ է-տէրսէ, սէլամէթ պիթթապի վիւճուտա կէլիր: Պէրաքս էանա արղուլարըն հիւքմ էթտիյի կէրտէ, հազսըզըզ վէ խօտպիլիքտէ, կիւ-նա՛ վէ զուլմտա սէլամէթ պուլունմազ:

Պազէն պիր ատէմ իլէմիլ օլտուղու պիր գապահաթ նէթիճէսի օլան րահաթսըզըզը տէֆ էթմէք իլիւն պու տէրունի րահաթսըզըզը լըղընը ունութտուրաճագ վասըթալար գուլլա-նըր, իլիլ իլէր, քէյֆ ու զէվզ պուլունան կէրլէրէ կիտէր, չալիլ տիւնէր վէ սալիլ: Պա-զէն պիր էվտէ աքսի եօլարը իլէ էվլին սէլա-մէթինի պօզան քիմսէնին գուսուրլարընա հէր քէս կէօզ գափամազլա օ էվէ սէլամէթ կէթիր-մէք իսթէրլէր: Պազէն պիր միւսթէպիտին իս-թիպտատը ալէյիլնտէ պիր սէօզ սէօյլէթմէ-մէքլէ մէմէքէթտէ սէլամէթ թէէմին էտիլմէյէ չալըլըլըր, պուլար հէփ եանլըլ տըր: Սէլա-մէթ եալընըզ սալան իլէ միւսթին տիր. օ՛ մու-հապպէթ վէ անէնիլ իլէ թէէմին էտիլիր:

Լաքին ատէմտէ սալան նա՛սըլ հասըլ է-տիլմէլի տիր քի, սէլամէթ թէէմին էտիլէ-պիլէ:

Պու խուսուստա Մէզմ. 85 տէ կիւզէլ պիր զըթա վար, անտէ պու սիւալա պիր ճէվապ պուլունըզ:

«Ինայէթ իլէ հազիգաթ միւլազաթ էթ-տիլէր,

«Ատալէթ (եանի սալան) վէ սէլամէթ էօ-փիւշտիլէր:

«Եէրաէն հազիգաթ պիթէճէք

«Վէ կէօքտէն ատալէթ նազար էտէճէք:»

(Այ. 10, 11)

Եանի Ալլան ինայէթ վէ հազիգաթ իլէ ատէմէ թէէսիր էտէր, ատէմտէ սալան վէ անըն նէ-թիճէսի օլան սէլամէթ պիրլիքտէ զանիր օ-լուր: Վէ սէմատաքի հազիգաթըն կէրտէ հու-սուլա կէլմէսի իլիւն Ալլանըն սալանը կէրէ թէնէզիլ էթմէլի տիր:

Պուլտա մահֆուզ օլան ֆիքրլէր շունլար տըր:

1. Սէլամէթ անճագ Ալլան իլէ պուլունըր:

2. Ատէմտէ սալան Ալլանտան պաչլար:

Նասըլ քի կիւնէլ կէրէ պազար վէ կէրտէ նէ-պաթ պէօյիւր, պէօյլէ տէ Ալլան էվվէլա թէ-նէզիլ էտիլա ատէմէ տօգունուր վէ ատէմտէ սալան վէ հազիգաթ զանիր օլուր: Ատէմի էվ-վէլա Ալլան արար, էվվէլա 0 ազվ էտէր, էվվէլա 0 սէվէր:

3. Ալլան սալթ մէրհամէթ վէ ինայէթ կէօս-թէրէն տէյիլ տիր, անըն մուամէլէսինտէ մէր-համէթ իլէ հազիգաթ պիրլէյմիլ տիր: Ալլան մէրհամէթ էտէյիմ տէյու. քէնտի զաթընըն հազիգաթլարընը այազ ալթընա ալմազ: Օ՛ կէվէլէք սէվէն տէյիլ, հազիգաթա սատըզ օ-լան տըր: Ատէմէր, մագսէս վասըթալը թէպ-րիյէ էտէր տէյու զանն էտէրլէր: «Մէտէնիլէթ իլիւն իլէյօրըզ» տէրլէր, պարպարըզ էթ-մէքտէն գօրգմազլար: Տին իլիւն իլէտիլէր-րինտէ, հիլէյէ ինթիյաճ կէօրիւրլէր, հիւրրի-յէթ իլիւն իլէրքէն զուլմ էթմէյի մարիֆէթ զանն էտէրլէր: Ալլան պէօյլէ տիւլիւնմէզ: Անտէ ինայէթ վէ հազիգաթ միւլազաթ էթ-միլլէր տիր:

Սահիպ ի Մէզմուրըն պու իւմիտինի Բրիտ-թիյանլըզ թէմամէն իճրա էլլէմիլ տիր:

Բրիտտոտա Ալլան ատէմէ թէնէզիլ էթ-միլ, խաչտա ինայէթ իլէ ատալէթ պիրլէյմիլ, Բրիտտոտա օլան իման իլէ Ալլանըն սալանընա մալիք օլարազ սէլամէթէ նալիլ օլուրըզ: Վէ Ալլան քէնտի րուհը իլէ ատէմին տէրունինտէ սաքին օլարազ անտէ սէլամէթ մէյվէսինի հասըլ էտէր:

Հէր ատէմին սէլամէթինին սըրըզ պուրա-տա տըր:

Միլլէթլէրին սէլամէթինին անալթարը տա պուրատա տըր:

Միլլէթլէր պիրիպիրլէրինի գահր ու թէն-քիլ էթմէքլէ տիւնեայա սուլս ու ասայիլ կէլ-մէյէճէք տիր, եալընըզ հիսսիյաթ վէ թէրահ-հիւմ ուլանտըրմազլա սուլս թէէմին էտիլէ-մէզ: Ատէմլէր՝ «Կէլին մէնֆաթլարըմըզ պիրլէյտիրլիւմ» տէմէքլէ տէ սէլամէթի թէէ-մին էտէմէյէճէքլէր տիր:

Հազիգի սէլամէթ ահնրիւնէրէլիզ (թէ-րահիւմ տուլղուսուլա) տէյիլ, հազիգաթլա, Զօր իլէ տէյիլ մուհապպէթլէ,

Ատէմ իլէ տէյիլ Ալլան իլէ թէէմին էտի-լէճէք տիր:

Յ. Գ. Գ.

204 ԵԱՇԱՄԱԳ ԻԶԻԻՆ

Խոսան էօմրիւնին թապիի միւտտէթի հիւ տէյիլ պիր տէհր օլմագ կէրէք տիր, չիւնքի էճատարմըզըն 100 սէնէտէն զիյատէ հաշա- սըզլարը կէրէք թարիի կէրէք թիվայէթլէր իւէ միւսպէթ օլտուղու կիպի՝ էլան հաշայանլար տախի մէվճուտ արր: Պոււտտան մատա ինսան հիւրրիյէթ ի զաթիյէյէ վէ քէնտի քէնտինի միւտաֆաա իչիւն զէքեայա մալիք օլտուղճա՝ կէրէք քի էօմր ի թապիիյի մուհաֆալայա գատիր օլտուն, ֆազաթ վուգուաթ պուհու իսպաթ էթմէյօր, պէշէրիյէթին գըսմ ը ազա- մընըն էօմրիւ գըսալմըշ տըր: Պու հալին սէ- պէպլէրինտէն պիրինճիսի քիլիէրիլս տիր:

Ումուսի պիր գաիտէ տիր քի վալիտէյնի չօգ հաշամըշ օլանլար քէնտիլէրի տախի չօգ հաշարլար: Սիկուրթա գումիանեալարը պիր ին- սանը սիկուրթա էթմէք իչիւն էն զիյատէ պու- մէսէլէյէ էհէմիլիյէթ վէրիլէր, հանի վալիտէյ- նինին վէ օնլարըն վալիտէյնինին նէ գատար հաշատըզընը սօրարլար: Պիր փէտէր վէ վա- լիտէ վիւճուտընը էյի հըֆզ էյէմիշ, սըհէթ վէ աֆիյէթ գաիտէլէրինէ թիայէթէն հաշամըշ իսէ, թապիի անլէրին էվլատը տախի սաղլամ օլուր, վիւճուտի տիգգաթսըզըզ վէ սէֆահէթ իւէ թախրիպ էտէնլէր պիւմիշ օլմալը տըրլար քի քէնտի կիւնլէրինի քէսիպ գըսալթտըզլա- րը կիպի էվլատարընըն հայաթ թէլլէրինի տա- խի քէսիյօրլար: Հէր կիւն սիւրիւ սիւրիւ վաղթսըզ մէզարա էնմէքտէ օլան կէնճէրին մէսուլը տաիմա քէնտիլէրի տէյիլ տիր: Աօն- չէ իքէն սօլան չիչէքլէրին վէ պէհար իքէն սօլան ֆիտանլարըն սէպէպի մահվընը չօգ տէ- ֆա քէնտիլէրտէն էվլէլտէ արամալըզըզ, էվ- լատընա «էօմրիւն ուզուն օլտուն, ազ սագալ- լը փիր իւթիյար օլտսըն», տէյէն աթալար էվվէլա քէնտիլէրի չօգ հաշամագ չարէլէրինէ թէվէսսիւ էթմէլի տիրլէր: Միւտտէթ ի էօմ- րիւն վասաթը թէնագիւս էթտիյինի հիսս է- տէն միւլէթլէր էվվէլա նէսլի հազըրը չօգ հա- շաթմանըն չարէսինէ պագմալը տըրլար քի նէսլ ի աթի գուրթուլտուն: Էսքի ատէմէրտէ նէ գատար ազ սագալլըլար վար տըր քի ազ սագալլը էվլատա վէ սիյահ սագալլը թօրնլա- րա մալիք տիրլէր, օնլար հաշամըշ տըրլար վէ հաշատըրլար:

Չօգ հաշամագ իչիւն ախէր պիր չարէ տա- խի փէրահ գալպ տիր: Բէտէր վէ գասալէթին

զաթլ էյլէտիյի գուրպանլար հէր հանլը միւտ- հիշ իլլէթտէն տահա չօգ տըր: Մէրագ, գասա- վէթ, մէյուսիյէթ ինսանըն գուվվէ ի հայաթի- յէսինի անէսթէ անէսթէ իփրանտըրպ մէզա- րա էնտիրիլէր: Իլլէթլէր ինսանա հիւճիւմ էտէրտէ հա զալիպ հա մաղուպ օլարապ չէ- քիլիլէր: Ահրագ իսէ պիր չօգ իլլէթլէրի ար- գասընա տիւչիւրիւպ կէթիլիր, օնլարա գըլա- ղուղուզ վէ ճասուղուզ էյլէր: Վիւճուտ իս- թի՛քեամընըն զաիֆ նօգթապընը տիւչմէնէ խապէր վէրէն ճասուս՝ քէտէր տիր: Սահիհ տիր քի իտարէսի էլիմիլտէ օլմայան պիր չօգ վագըրլար պիլի մահգուն էթմէյէ պատի օ- լուրլար: Սէվկիւլիւլէրիմիլին զայպը, սէրվէ- թին մահվը, աիւէճէ պէտպալթլըզ, միլլի պէլիյէ վէ ուզուպէթլէր ինսանըն ալնըտան մէսէրրէթ չէօլէլէրինի սիլիպ, քէտէր տամղասը- նը պասարլար, լաքին չօգ տէֆա ինսանլարըն մէրագ վէ քէտէրինին սէպէպի պու կիպի է- սատի խուսուսաթ տէյիլ, ասապիյէթ վէ գա- աֆը սիյրէթ տիր: Նէ՛ գատար զէնկիւնլէր վէ Ալլահըն պախշ էյլէտիյի նիմէթլէր իւէ միւ- պարէք քիմսէլէր վար տըր քի, էն ատի չէլլէր իչիւն քէնտիլէրինի վէ աիւլէլէրինի պիպալթ էտէրլէր: Նէ՛ գատար էրքէքլէր վար տըր քի չարըն էնտիլէրինի էվէ կէթիլիպ օրայը տա- խի զընտան էտէրլէր: Օլուր օլմագ պախթ- սըզըզլար իչիւն ուզուն միւտտէթ մէրագ է- տիպ ույգուլարընը զայիպ էտէրլէր: Պիր գաշ գատընլար պիր արայա կէլտիքլէրինտէ անլէ- րին միւլքեալէմէսի չօգճա խըամէթճի տէրտէլի, էվին հա էլպիսէնին չու հա պու նօգսանը, վէ եախօտ ագրանը հա գօմշու իւէ օլան միւ- նասէպէթէ ախտ էնտիլէլէր իւզէրինէ օլուր: Այնի սիննտէ օլան պիր էվրօփալը հա Ամէ- րիզալըյա վէ պիր տէ թիւրքիալըյա պագընըզ պիրի գամէթի տօղու, ալնը տիւզ փարազ, կէօղլէրի բուչէն, սիմասը ֆէրահ տըր: Պիր Շարզըյա պագընըզ, պէլի էյրի, ալնը պիւ- րիւշմիւշ, կէօղլէրի չէօփմիւշ վէ սիմասընտան գասալէթ տէքիւլիւր: Անլէր մութլագա տա- հա պախթիյար օլտուղլարը իչիւն տէյիլ, իլլա պախթիյար օլմանըն եօլունու պիլտիքլէրի ի- չիւն էօյլէ օլմուշ տըրլար, սահիհ տիր քի պու մէմէքէթին պաշընտան պէլա էքսիք օլմամըշ տըր: Սիյասի վէ իզթիսատի անվալ, մուհա- րէպէ, իզթիշաշ, ֆաղր վէ փէրիշանիյէթ հէր պիր իւնսիւրիւ ազ հա չօգ տաիմա տիլկիր էյ- լէմիշ տիր: Պու կիպի անվալըն թէվալիսի

պիղի մողմուսմ պիր միլլէթ հալինէ վազ էյ-
լէմիշ, քէտէր սիյրէթիմիզէ սիրաէթ էյլէյիպ
պիզէ թապիաթ օլմուշ տըր: Մագամլարմըզ
աղլաթտըրըր, չաղըլարմըզ պիզի էզէր, չիրլէ-
րիմիզ ֆիղան իլէ եուզըրուլմուշ տըր: Ճէմի-
յէթլէրտէ օթուրուպ պօլ պօլ սիյատիյաթտան
վուզուաթտան պահս էտէ էտէ ֆիքրիմիզ էն
աղըր մէսէլէլէր իլէ հիւքլէնմիշ, քէյֆ վէ զէվզ
ատէթա ղայր ի թապիի պիր հալա կէլմիշ
տիր: Պու հալին սէմէրէսի տիր քի տինի ա-
յինլէրիմիզ վէ իճրաաթլարմըզ տախի մաղ-
մուսմ մագամլար իլէ մէզճ էտիլիպ տիւն-
հայա վէ էօմրէ պուղզ էյլէմիշ պիր հալտէ իզ:
Միլլի վէ աչգ ու մուհապպէթէ ախտ չարզը-
լարմըզ ահ ու վահլար, էօլիւմէր վէ թէրք ի
հայաթլար իլէ թէլէլիֆ էտիլմիշ տիր: Թէաթ-
րօլարա կիտինիզ, նէ՞ կէօրիւրսինիզ, ֆաճիալար
ինթիհարլար, տէրալէր վէ ֆիղանլար: Պու
զավալլը էհալի իսէ փարալարմըզ վէրիպ սա-
աթլարմա օ նալէ ու ֆէրեատլարմ տինլէյիպ
կէօզ հաշը տէօքմէքտէն թէլէզզիւզ էտէրլէր:
էվրօփալը իսէ ճէմիյէթտէ օյնար, սըչրար,
միւսահէպէտէ կիւլէր էյլէնիր, իպաաթթինի
մէզագ վէ հիւսնի թապիաթ իլէ թէզեին էյ-
լէր, փօլթիգատտան պիխապէր օլարագ քէն-
տի էօմրիւնիւ հաշար, վազիֆէսինի իթմամ է-
տիպ մէսուտ օլուր, թէրէնիւմէրի, մուզի-
գալարմ, էյլէնճէլէրի, միւսահէպէլէրի տախիմ
ֆէրահ վէ նէշէ պախշ տըր: Պիզ կէնճ իքէն
իխթիյար օլուրուզ, օնլար իխթիյար իքէն
կէնճ գալըրլար: Հագիպաթէն պաղը չէհրլէրէ
կիթտիյիմտէ 30—35 սէնէտէն հօգարը ճիւմլէ
ինսանլարմն սաչլարմ աղարմըզ օլտուզունու
կէօրէրէք հայրէթ էյլէտիմ: Ամէրիգատա պին-
լէրճէ էհալինին արասընտան պիր շարզըլը
սէչիպ չըգարապիլիր իտիմ, սօլղուն ըհնկի,
պիւրիւշմիւշ ալնը, գամպուրլաշմըզ օմուզլարը
քէաֆի խապաթ տըրլար: Պու հալտէ օլան
միլլէթ ուզուն հաշայամազ: Եիյիտլիք, քէտէր
ալթընտա չէօքմէք տէյիլ անտ գարշը միւտա-
ֆաա էտիպ անը մաղուպ էթմէք տիր: Հէր
պիր ֆէրտ Զիյա փաշանըն սէօզլէրինի թաթ-
պիզ էթմէլի տիր:

«Միհնէքի ֆէնսինէ գեղգ երսիք սիր ալիսէ
հիւսնէր:» Կիւլմէք տուրտուղու եէրտէ նիշիւն
աղլայալըմ, ֆէրահ վար իքէն նէտէ՞ն գաաա-
վէթի էլպիսէ կիպի կէյլէլիմ: Տիւշիւնէ տիւշիւնէ,
էսէֆ էտէ էտէ, հալինի քի՞մ իսլահ էտէպի-
լիր: Պիզի սարարըպ սօլաուրան վէ էօմրիւ-

միւզիւն հայաթ թէլլէրինի դաթ էտիպ իլլէթ-
լէրէ հաղըր պիր ավ էտէն մէրագ վէ ասապի-
յէթ խասթալըղընտան քէնտիմիզի խէլաա է-
տէլիմ: Կիւլմէք պէյնին ղըտասը տըր, ասա-
պէլէրին մուհիմաթ մէնպա ը տըր: Պիր գաչ
սաաթ կիւլմէք պիր գաչ տօզթօրտան ղիյատէ
իշ կէօրիւր:

Ա. ՆԱԳԳԱՇԵԱՆ

ԱՅՎԱԼ Ը ՀԱԶՐԵ

Ս. Փարրիգին քառիմնամկսի.— Կէչէն հաֆ-
թա Ս. Փաթրիգ Առաջնորդարանլարա աթի իւզ
զիքը շրջաքերախանը կէօնտէրմիշ տիր:— «Մէմ-
լէքէթիմիզ պու կիւն պիր գաչ տէվլէթլէրլէ
հալը հարպտա պուլունույօր:» Էրմէնի միլլէ-
թինին ասըլարտան պերու մէֆթուր վէ միւ-
թէլալիք (թապիաթ վէ ախլագ հիւքմիւնէ
կէչմիշ) օլտուղու չիմէ ի (թապիաթ) սատագաթ
վէ ֆէտաքեարի իզթիգասընճա հարպ ը հաղըր
էնասընտա տախի վէզաֆի ի միւթէհաթթիմէ
ի (լաղըմ օլան) վաթանիյէսինի պիհազղըն ի-
ֆայա չիթապան օլաճաղը մուհազգազ օլմաղլէ
պէրապէր, հապլ ը (պէնտ) մէթին ի սատա-
գաթլա սարըլմըզ օլտուղու թախթ ը Ալի ի Օս-
մանըն թէալի ի շան ու չէվքէթ վէ վաթանը
մուհազղէզիմիզին մուհաֆագա վէ միւտաֆասը
ուղուրընտա հէր տիւրլիւ ֆէտաքեարլըգապն
տուր ղալմամասը հազղընտա էհալիյէ թէք-
րար վէսայա ը լաղըմէ իթասը էհէմմի-
յէթլէ թավսիյէ վէ իխթար օլունուր:» —
Մէզքիւր թամիմիմալէտէ պիւթիւն էրմէնի
միլլէթի պիր մուգատտէս վազիֆէ իֆասընա
տավէթ էտիլմիշլէր տիր: Հարպ ը հաղըրտա
վաթան ը միւշթէրէթիմիզ պէօյիւք պիր պիւհ-
րանտան կէչմէքտէ տիր, անըն մէվճուտիյէ-
թինի թէէմին վէ թէմամիյէթինի մուհաֆագա
իչիւն օրտումուզ ճանֆէտաքիարանէ միւճա-
հատէ էտէճէք տիր: Անտէ վէզաֆի ի ասքէ-
րիյէ իլէ միւքէլլէֆ օլան վէ միւթէֆէրրիգ
անասըրա ախտ օլան հէր պիր ֆէրտին վէ գա-
պիթին քէմալ ը սատագաթլա քէնտի վազիֆէ-
սինի իֆա էտէճէյինէ վէ պու պապտա էրմէ-
նիլէրին տիկէրլէրտէն կէրի գալմայաճաղընա
էմին իզ: Էրմէնիլէր պու վաթանա նէ տէրէճէ
ճիտտիյէթլէ սարըլըպ քէնտիլէրինի անըն իլէ

նէ տէրեճէ թէ՛վհիտ էթտիքլէրինի կէչէն Պալ-
զան մուհարէպէսինաէ պիլֆիիլ խապթ էյլէ-
տիքլէրի կիպի, պու մուհարէպէտէ տէ իսպաթ
հաճէքլէրինէ շիւպնէ ճաիզ տէյիլ տիր: Յա-
գաթ պու վազիֆէ հալընըզ առքէրէր իւզէ-
րինէ տէյիլ, պիւթիւն էհալի իւզէրինէ տէ թէ-
րէթթիւպ էթտիյի թապիի խաթըրլարտա թու-
թուլմագ կէրէք տիր: Հէր քէս հիւքիւմէթէ
գարչը քէնտի վազիֆէսինի վէ քէնտինէ տիւ-
չէն մուսվէնէթի քէմալը սատագաթլա իֆա
էյլէմէլի տիր:

ՀԱՐՊ ՎԷ ԹԻԻՐԲ ՄԱԹՊՈՒԱԹԸ

«Թանին» դագիքաւը հազրչոյր ֆի. —
«Հարպը իւան էյլէմէքլիք հազգըմըզ իսէ
տէ, զաթէն քեաֆի տէրէճէտէ գարըչմըզ օլան
տիւնհայա եէնի պիր ունսուրը շուրիչ վէ թէ-
չէվիւլ իւալէ էթմէքաէքի ազիմ մէսուլի-
յէթլէրի թագաւոր էթմիլ օլտուղումուզ իչիւն
թարիխին շու վէխիմ տէվրէ ի պիւհրանընտա
հիսսիյաթ իւէ տէյիլ, ազլ ու մանթըզ վէ սէ-
լամէթ ու ֆիքր ի իթիտալ իւէ հարաքէթ էթ-
մէյի քէնտիմիզ իչիւն պիր տիւսթուր օլարագ
դապուլ էտիյօր վէ իսթէյօրըզ քի դայր ի գա-
պիլ ի թամիր օլան հարաքեաթ պիզտէն սա-
տոր օլմասըն»: (Եանի, իւանը հարպ էյլէ-
մէք մէսուլիյէթի օլ պիր թարաֆա պրա-
գըլըյօր: Քէզալիք տիկէր պիր պաշ մէգա-
լէսինաէ շու սուրէթլէ պէյանը էֆքեաթ է-
տիյօր. «Իսթէյօր իտիք քի թարիխ ի պէչէ-
րիյէթ հուզուրընտա սէնէլէրտէն պէրու գուլմ
տան պաշգա պիր չէյ կէօրմէյէն մազլում
թիւրքիւն հագըզ պիր քէրրէ տահա թէզա-
հիւր էթսին: Թիւրք գըյըճընըն անճագ նա-
մուս, անճագ հագգ, անճագ հագգաթ իչիւն
փարլաաըզ պիր քէրրէ տահա անլաշըլսըն...
Իչթէ տիւն ծնարըն սէֆիրլէրի իսթանպօլը
թէրք էտէրէք կիտէր իքէն: Ուրլատան Միւս-
լիւմանըզ դէյլինին հուզուլը տիւվէլի պիլէ
տիւչիւնմէյէն աճիզ վէ միւքին պիր տարպէ-
սինի տահա խապէր ալըր իքէն վէ տահա էօ-
թէտէ պու տիւլմէնլէրին պիզէ եէնի թէճա-
վուլլար հազըրլաաըզլարընը էյրէնիթքէն,
հիսս էտիյօր իտիք քի, սէնէլէրտէն պէրու,
պէքլէնիլէն օլ կիւն նիհայէթ կէլմիլ տիր:
Պուստան սօնրա գուլագլարըմըզ սուլհ սէօ-
զիւնիլ իչիթմէյէ թէհամմիլ էտէմէզ. հա ծն-
լար, հա պիզ: Պու կիւնտէն իթիպարէն պիւ-
թիւն պիր միլլէթ... քէնտիսի իչիւն տէյիլ,

գըյամէթէ գատար փայտար պիր տին վէ պիր
ալէմ իչիւն պէզլ ի հայաթ էթմէք գէմանը
կէլմիլ տիր:»

Թաւֆիւր ի եփհար հազրչոյր ֆի. — Տիգգաթ
ու իմանիլէ պագըլընճա ումումի հարպըն շու
պիզիմ տէ իչիթրաքըմըզ իւէ պաշլայան կէնի
վէ տահա ումումի ֆասլընտա Օսմանլը թա-
րիխինէ, Օսմանլը մէրտլիյինէ հարաշան, վէ
այնի գէմանտա Օսմանլը իզպալ ու իթիլասը-
նա, Օսմանլը թարաֆընըն մուվաֆֆագ վէ
մուզաֆֆէր չըգաճաղընա տէլալէթ էյլէյէն նէ՝
լաթիֆ վէ տիւրիւպա պիր թէճէլի վէ թէթա-
պուզ վար: Ալթը ասըր միւթէճավուզ պիր
գէման տըր պու եէրլէրաէ պին թէգալլուպ
իւէ փայտար օլան Օսմանլը սալթանաթը,
խաթըրլարտա տըր ա՝, էրթօղրուլ պէյ աշի-
րէթինին մուհարէպէյէ թութուլմուլ իքի թա-
րաֆտան տահա սըգըլըզ կէօրիւնէն թարաֆա
հարտըմ էթմէսիլլէ պիւթիւն մէրտլիքաէն ի-
պարէթ օլան թարիխինին իւք էսէրլէրինտէն
նիշանէլէր կէօսթէրմիլ իտի: Շիմաի ֆէննին
վէ պինաէնալէյհ մէտէնիլլէթին էն իլէրի կէլիւր
միւմէսսիլի օլան Ալմանլար, սիմ սիյահ ճէ-
հալէթ վէ վահչէթ իւէ գըլի գըզըլ դատր ու
խըյանէթին միւմէսսիլի օլան Բուսլար վէ Խն-
կիլիլլէրլէ ծնարա իթթիպատա էմսալսըզ պիր
դայրէթ կէօսթէրէն Ֆրանսըզլարըն հիւճում
վէ սալլէթլէրինէ մարուզ պուլուսուլարար:
Էյլէ պիր հիւճում վէ սալլէթ քի միւթէատի-
լէրինին էլլէրինաէն կէլսէ հէման պիւթիւն
տիւնհայը Ալմանլար ալէյինէ հարաքէթէ կէ-
թիւմէք դայրէթ ու թէլաշընտա աըրլար: Պու
ուզուրանէ հիւճիւմլէրին սէպէպլէրի արաշտը-
րըլա արաշտըրըլա վասըլ օլուսան նէթիճէ ի-
սէ նիհայէթ Ալմանլարըն թէրագըզ վէ մէտէ-
նիյէթճէ ինքիշաֆ վէ թէալիլլէրինին չէքիլէ-
մէմէսինտէն իպարէթ օլույօր: Էյլէ քի շու
մէնդալէյէ պագըլ տա նուր վէ ըրֆանա գար-
չը գուլմէթ վէ ուսվանըն թէհաճիւմ էթմէք
խաթէտլիյինի կէօրմէմէք գապիլ տէյիլ տիր:
Պու մագսէտլէ իքի տէվլէթէ գարչը եէտի
տէվլէթ օրթայա աթըլմըլ իտի: Հագգ ու հա-
գիգաթըն, խուսուսըլլա Ալման աղմ ու մա-
րիֆէթինին պիւթիւն պու միւլքիլաթը դալի-
պանէ իզիլիհամ ու իզալէ էտէճէյի գանաաթը
փէք գաթի օլմագլէ պէրապէր հալ ու մէվ-
գիլին Ալմանլար իչիւն գօլալըզլար իւէ մալի

օլմատորը տա կէօզէ չարիմասը զարուրի օլան պիր հատիսէ տիր: Իշթէ թալի պիղի թամմ ալթը պուչուգ սար սօնրա եինէ հազգ ու հազիգաթ նամընա զալիմէր իլէ օղրաշան իքի միլլէթ իլէ հէմ սաֆֆ օլարագ ճիհատա սէվգ էտիյօր:

Թերահանս ը Հագիգաս եագրյօր քի.— Պու քէրրէ պիղիմէ Ալմանիա արասընտա վուգու պուլան թէզարրուպ ը սիյասի՝ ըրճալըն մահ սուլ ը մէսաիսի օլմատան պէրի տիր: Պու թարիխին, թէսէլսիլ ի հատիսաթըն իքի միլլէթի քէնտի քէնտիսինէն եէքտիլէրինէ տօղրու սիւրիւքլէմէսինին նէթիճէսի տիր քի աւատաքի ֆարգ փէք մուհիմ տիր: Պու կիւն նէ Ալմանիա վէ նէ տէ պիղ թէվսի ի մէմալիք, վէ եա տէվլէթ վէ մէմլէթին պիր գըսմընը մուհաֆաղա վէ եալուտ ֆիլան վէ ֆիլան խուսուտի մէնֆաաթըն միւտաֆաաթը իչիւն հարպ էթմէյօրըզ: Պու կիւն հէր իքի միլլէթ տէ մէվթ իլէ հայաթ արասընտա գալմըշ տըր: Հէր իքի միլլէթի տէ աշի գարէթ, աշի թէնլիքէ գարըսընտա պուլունտուրըյօր: Ալմանիա իլէ մուհարէպէ էտէնլէր, Ալման թօփրաղընտան պիր գըսմընը ալմագ նիյէթին տէն փէք ուզագ տըրլար: Պիւհրան ը հազըրըն տահա իպթիտասընտա Ալման պաշ վէքիլի Պէթման Հօլվէկ ճէնապլէրինին տէտիլի կիպի «Մուհարէպէ Ալման վիճտանընա, Ալման չուուր ը միլլիսինէ, խիւլասա Ալմանըզա, Ալմանըզ մէվճուտիլէթինէ գարչը աչըլմըշ տըր:» Իսլամիլէթ վէ պիլիասասա Իսլամիլէթ իչինտէ եէկեանէ զէնտէ օլան խիւլաֆէթ տէ աշի մէվգիտէ պուլունույօր: Պու քէրրէ արթըզ տիւշմէնլէրին մագսէտի, ֆիլան վիլայէթի իսթիլա էյլէմէք, ֆիլան գըթայը զապթ, ֆիլան իսթիլազը ալմագ, ֆիլան թագեիգի իճրա էյլէմէք տէյիլ տիր: Իքի եիւզ սէնէտէն պէրու էօլտիւրմէքտէ օլտուգլարը Իսլամիլէթի գալտըրմագ, Իսլամիլէթին վիճտան վէ չուուրընա, մէվճուտիլէթ ի մանէվիլէսինէ խիւլաֆէթի երգմագլէ սօն տարպէյի էնտիւրմէք տիր: Պուլար էօնլէրինէ չըզան վէ քէնտիլէրինէ մանիէ թէնլիլ էտէն իքի գուվլէթի մէյտանտան գալտըրմագ իսթէյօրլար: Խիւլասա հարպ ը հազըր նէ սիյասի, նէ ֆիլթուհաթ, նէ իսթիլա մուհարէպէսի տիր: Թամմ մանասըյլա, մէվճուտիլէթ մուհարէպէսի տիր: Վէ իշթէ աշի թէհ-

լիքէյէ աշի թարաֆտան մարուզ գալան Ալման վէ Իսլամ միլլէթլէրի քէնտի քէնտիլէրինէ, թապիւթըն սէվգի իլէ պիլէ եագլաշտըլար: Վէ հէր իքի միլլէթին թա էսթիտէն մէթատ պուլունտըզլարը գան գարտաչըղը իլէ չու եագլաշմայը թէնլիտ էյլէտիլէր: Թէվֆիգ ի Իլահի իլէ մէվճուտիլէթ միւտաֆաա վէ մուհաֆաղա էտիլտիքտէն սօնրա, ալէմ ի Իսլամ Ալմանլար, Ալման իլմ, ֆէնն, սանաաթ, թիճարէթ վէ ֆաալիլէթի իչիւն պինիհայէ պիր սահէ աչաճագ տըր: Միւսլիմանլար իսէ, արթըզ վիճտան վէ չուուր ը միլլիլէրինին մուհաֆաղասընտան էմին օլարագ, Ալմանլարըն իլմ, ֆէնն վէ սէնաաթլարընը իքի իսապլէ, հայաթլարընա թագէ պիր բուհ, պիր նէչէ վէրէճէքլէր տիր:

ԱԼՄԱՆԻԱ ՎԷ ԻՆԿԻԼՊԵՐՄԱ

ՆՕԳԹԱ Ի ՆԱԶԱՐԱՐԸ

Ալմանիանըն մէշհուր փրօֆէսէօր, վաիգ վէ իլմի իլահիյաթ մուալլիմէրինտէն 20 գատարընըն իմզալարընը հալլի պիր թահրիւթ ը ումուտիլէ տիւնեանըն հէր թարաֆընա խուսուտա Ինկիլթէրրայա կէօնտէրիլմիշ օլուպ, Ինկիլիգ միւթէֆէքթիլէրի տէ պունա ճէվապէն պիր թահրիւթ ը ումուտիլէ նէչը էթմիլէր տիր քի, պուլարըն հէր իքիսինին տէ մէալը աթիտէ տէրճ էտիլմիշ տիր: Ալման թահրիւթ ը ումուտիլէսինի ֆրօֆ. էօքէն, Հարնաք, Լուֆա, Վուսթ վէ սալրէր իմզա էթմիլէր տիր: — «Հարպը պաշլամագ մէսուլլիլէթինի պագըլար պիր թագըմ հալանլարլա պիղիմ միլլէթիմիլ վէ իմփէրաթօրըմըզըն իւզէրինէ գօյմագաա տըրլար: Գըրգ իւշ սէնէ պիլիմ միլլէթիմիլ սուլն ու աուայիլի միւտաֆաա էյլէտի, վէ հէր նէրէտէ աուայիլի իլիւլ էտէն պիր սէպէպ գուհուր էթտի իսէ անըն էօնիւնիւ սլամագ իչիւն խըտմէթ վէ մուալլէնէթինի էսիլիլէմէտի: Անըն իտէալը սուլն ու աուայիլէ իլլէմէք իտի: Տիւնեանըն ուլոււմ ու ֆիւնուս սէրվէթինտէ պէլլի պիր հիսսէսի օլմուշ տըր: Պաշլալարըն նուրտան վէ հալասան մահրոււմ գըլմագ իսթէմէմիշ տիր: Քէնտի սայ ու զայլէթի փէք զանի սէմէրէլէր հուսուլա կէթիւրմիշ տիր վէ հագիգաթը կէօր լէք իսթէյէն հիչ պիր քիմսէ անըն սուլիլէրվէրանէ մէյլինի կէօրմէմէք էտէմէզ իտի: Օ պու կիւն գըլը-

ճընը գընընտան չըղարմաղա մէծպուր օլտու իսէ, սէպէպի՝ քէնտի ալէյհինէ վուգու պու-
լան հազգսըզ հիւճիւմէ գարչը միւսափաա էթ-
մէք իչիւն օլտուչ տըր:

«Պիր վէլի ի ահտ իւզէրինտէ իճրա օլտուան
մէնֆուր գաթլ ֆիլիլինին հազգ իւզրէ ինթի-
գամը ալընմագ սըրասընտա հիւքիւմէթիմիզ
պու ֆիլիլ թէճրիտ էթմէք վէ իքի գօնչու
սէվլէթլէր արասընտա մուխասէմաթ գուհու-
րունը մէն էթմէք իչիւն մայ էտէրքէն, ան-
լէրաէն պիրիսի պիզիմ իմփէրաթօրըմզըն
թէվասուսթունու թալէպ էթտիյի սըրատա
(քէնտի վասընա ըաղմէն) հուտուտուտուզը
թէհտիտ էյլէտի, վէ Ասիա պարպարլարըն
իւզէրիմիզէ հիւճիւմ էթմէլէրին մէն էթմէյէ
պիզի մէծպուր էյլէտի: Պունուն իւզէրինէ
թէվարիս, իման վէ գան ճիհէթիյլէ պիզիմ
գարտալարըմզ օլանլար տա պիզիմ խասի-
միլլէ պիրլէշտիլէր վէ պիզ՝ ալէյհիմիզտէ սի-
լահա գըլամ էթմիչ օլան պիր տիւնեայա
գարչը քէնտի քէնտիմիզի միւսափէայա մէծ-
պուր օլտուչ: Պիզիմ իզթիսասի եա սիյասի
գուվլէթիմիզի գըրմաղա, վաթանըմզըն եա
միւսթէմէքաթըմզըն պիր գըսմընը գափ-
մաղա եախօտ թիճարէթլէրիմիզի պօզմագ ի-
չիւն տիւշմէնլէրիմիզին էլինէ ճիւզի պիր
ֆուրսաթ կէչսէ, պիլա ինսաֆ անը գուլլան-
մաղա հազըր տըրլար: Միլլէթլէրին պու թէար-
րուզունա գարչը պիզ մուգաստէս վէ ատիլ
Ալլահա կիւվէնէրէք սէպաթ իլէ տուրուրըզ:
Պէօյլէ պի ինսաֆ պիր սուրէթտէ հարպ պի-
զիմ ալէյհիմիզտէ աչըլմըչ օլտուղու իչիւն
ճիւմէմիզ պիր քիւթլէ մագամընտա իթթի-
հատ էյլէմիչիզ:

«Տիկէր մէմէքէթլէրտէ օլան Քրիսթիյան
տօսթլարըմզ պիլիլլէր քի, պիզ տիկէր Քրիս-
թիյանլար իլէ իման վէ խըտմէթտէ իչթիրաք
էթմէքիյէ մէսէրրէթլէ հազըր իտիք, Քրիս-
թիյան միլլէթլէր արասընտա սիյասի վէ իզ-
թիսատի իթիլաֆ հասըլ էթմէյէ վէ մուհարէ-
պէ արայանլարըն եարամազըլընա Քրիսթիյան
իմանընը գուվլէթիյլէ զալիպ օլմաղա ճիտ-
տէն չալըշտըզ իսէ տէ, մուվաֆֆագ օլամա-
տըզ վէ պու կիւն պու ճէհալէրտէ ալտանմըչ
օլտուղունուզ վէ տիւշմէնլէրիմիզին քէնտի
խուսումէթլէրին կիզլէմէլէրինէ պունը պիր
վասըթա գուլլանմըչ օլտուղլարը պիզիմ եիւ-
զիւմիւզէ վուրուլմագտա տըր: Եինէ տէ պիզ
փէշիման տէյիլ իզ վէ պու միւճատէլէյէ փաք

գամիր իլէ կիրիյօրըզ: Վէ էկէր պու ուխուլ-
վէթ թամիր գապուլ էթմէզ պիր թարգտա
պօզուլտու իսէ, էկէր միլլէթլէր արասընտա
նէմա պուլմաղա պաշլամըչ օլան թէպիլի ի
պէշալէթ վէ պիրատէրանէ մուհապպէթ կէրի
վահյի հալա, գաթլ վէ աճը ատալէթէ տէճն-
տիւ իսէ, էկէր Տեւտոնեան Փրօթէսթանթլըզ-
տա չիֆա պուլմաղ պիր եարէ աչըլտը իսէ,
էկէր Քրիսթիյան էվրօփա տիւնեատա քէնտի
մէվզիլինի զայ էթտի իսէ, էկէր հայաթ փու-
նարլարը պօզուլտու վէ գուրուտու իսէ, պու-
նըն գապահաթը պիզիմ միլլէթիմիզ իւզէրին-
տէ օլմասըլընը իլան էտէրիզ: Պու մուհարէ-
պէնին ճինայէթիլին մէսուլլէթի նէ միլլէ-
թիմիզ արասընտաքի Քրիսթիյանլարըն, նէ տէ
անլէրին հիւքիւմէթիլին իւզէրինէ գօնուլա-
մաղ: Պիզ պու մէսուլլէթի ճիտաէն անլէր
իւզէրինէ գօրուզ քի, անլէր Ալմանիա ալէյ-
հինտէ ուղուն վաղթտան պէրու կիզլիճէ վէ
ուսթալըզլա խալինանէ պիր աղ եափմագտա
օլուպ, անը պու աղ իչինտէ պօզմագ իսթէ-
յօրլար իտի:

«Իմտի ճիւմէ տիյարլարտա պուլունան Քը-
րիսթիյան պիրատէրլէրիմիզին վիճտանընա
միւրաճէաթ էտէրէք անլէրէ սիւալ էտէրիզ
քի, աճէպա Քրիսթիյան ալէմինի քէնտի գուվ-
վէթիլինտէ մահրում գըլմամագ վէ զայր ի
Քրիսթիյան պէշէրլէթէ քէնտի փէշլամընը
վէրմէք պապընտա անա եարտըմ էթմէք իւզ-
րէ նէ՝ էտէպիլիլլէր»:

Ինկիլիզ մուալլիդէիլին ճիւլապը.—

Գանթէրպըրի, Եօրգ վէ Արմալ Արքեպիս-
կոպոսլարը, Վեր. Բ. Ճ. Բէմիպէլ, Տօգ. Բիլֆ-
ֆըրտ, Վեր. Ֆ. Պ. Մայըր, Տօգ. Բէմիպէլ Մօր-
կան, Տօգ. Բօպէրթսըն Նիքըլ վէ սալիլէր
տէ պունա գարչը պիր թահրիրաթ ը ճէվապի-
յէ իմզա էթմիչլէր տիր:

Պունլար՝ Ալման տօսթլարընը ճիտալլէթ,
իզթիտար վէ իսթիգամէթիլին իթիմատ էթ-
մէքլէ պէրապէր, մուհարէպէնին սէպէպինէ
տաիր պէօյլէ հապիգաթ ը հալա մուղայիր օ-
լան պիր վաղիյէթ թուլթմուչ օլմալարընտան
տօլայը թէհայիլ կէօսթէրիյօրլար վէ իտտիա
էտիյօրլար քի Ալմանիա քէնտի սէօզիւնտէ
սատըզ պուլունմատըլը վէ գաիֆ միլլէթլէրի
թէճավուզա գարչը մուհաֆագա էթմէտիյի ի-
չիւն ինկիլթէրրա չիմտիքի մէսլէքինի թուլթ-
մաղա մէծպուր օլտուչ տըր: Անլէր մուհարէ-

պէտէն էվլէլ տէվլէթլէր արասընտա ճէրէյան էսէն մուխապէրաթա նաղարը տիգգաթ ճէլլ ու տալէթ էթտիքտէն սօնրա, պու միւհթէրէմ Ալմանլարըն պէօլէ պիր թահրիրաթ եաղապիւմէլէրի իչիւն, անլէրին ասլ վաղըլարտան խապէրտար օլմասըլարընը ֆարզ էյլէմէյէ մէճ պուր օլաղլարընը պէյան էտիյօրլար վէ իլալէթէն տէյօրլար քի, Պիղիմ վաղիյէթիմիլէ տաիր սու ի թէֆէհհիւմ միւմքին տէյիլ տիր: Սուհու իսթէմէքիլիմիլ վէ անը թէրվիճ իչիւն էլիմիլտէն կէլէնի եափմըլ օլմաղլըղըմըլ վէ ինկիլթէրրա իլէ Ալմանիա արասընտա սըզը պիր ուխուվլէթ հուսուլունա չալըյմըլ օլմաղլըղըմըլ պէրապէր, շունը իլանա մէճպուր օլմուչըղ քի սուհ ու ասայիչ պիղէ սէվկիւլիւ իսէ տէ, հազիգաթ վէ չէրէֆ էսասլարը տահա զիյատէ սէվկիւլիւ տիրլէր... Պիղ պէյնէլմիլէլ մուսմէլաթտա իսթիգամէթի, քիւչիւք միլլէթլէրին հուգուղունա ըրայէթի վէ տիւնէանըն միլլէթլէրի արասընտա ուխուվլէթին չարթը էլղէմի օլան էսասլարըն մուհաֆաղասընը թէէմին իչիւն սիլահա սարըլմըլըլ:

→→→○○○○←←←

ՀԱՐՊԱ ՏԱԻՐ

—Մր. Բուղվէլթ հարպը հազըրա տաիր տէմիլ տիր քի, «Պու մուհարէպէնին էն զիյատէ չայանը տիգգաթ ճիւնթլէրինտէն պիրիսի՝ Հինտ էհալիսինին պու մուհարէպէյէ կիրիչմէքտէ կէօսթէրտիքլէրի հիսսիյաթ տիր: Պէլճիգանըն անվալընտան ալաճաղըմըլ տէրսլէր տէ զայէթ մուհիմ տիր: 0 էօյլէ պիր միլլէթ տիր քի, քէնտի իղղէթ ի նէֆսի իչիւն մուհարէպէյէ ճիւրաթ էտիպ պիր չօգ միւլքիլաթա կէօքիւս կէրէրէք, պէօյիւք գահրէմանլըղ, շէճաաթ վէ ֆէտաքիարլըղ կէօսթէրտի վէ պու խուսուլարըն ազամէթինէ կէօրէ տէ միւքեաֆաթը ալիմ օլաճագ տըր: Մէսէլէլէր սօն տէֆա թէսվիյէ էտիլիքէն Պէլճիգանըն տալասը այրը պիր սուրէթտէ էլէ ալընաճագ վէ անըն հազըր իհգագ էտիլմէսիքճէ վէ պիր տահա պու նէվ ուգուպէթին վուգուընը իմքեանսըղ գըլաճագ եօլլար պուլունմատըգճա սուհ ագտ էտիլմէյէճէք տիր:»

— Ալման Գօնթ Պարօլտինկէն՝ պիր Ինկիլիզ հաղմուրուղու կիյէրէք պիր հօլ իլէ Տըրանսըղ օրտուկեանընա կիրէր վէ պիր Ինկիլիզճէ պիլէն մէմուր արար: Անը Ինկիլիզ գօ-

մանտանըն նէզտինէ կէօթիւրալաքլէրինտէ անա, «Պէն պիր Ինկիլիզ զապիթ իմ վէ հիւճիւմիւ նէ՞ զէման վէ նէ՞րէտէն եափաճաղըմըլ տաիր թալիմաթ իսթէրիմ», տէր: Գօմանտան անա փլանը թարիֆ էթտիյինտէ, տէրհալ սէօնիւպ Ալման օրտուսունա կիւէրէք փլանը խապէր վէրիր վէ Ալմանլար պունը անլայարագ քէնալլէր էվլէլճէ հիւճիւմէ միւպաչէրէթ էտիպ մուվաֆֆագ օլուրլար: Միւմալլէյ Գօնթ պու ճասուլուղու իչիւն միւքեաֆաթլանմըլ տըր:

→→→○○○○←←←

ԹԱԳՍԻՄԱԹ Ը ԱՍԲԵՐԻՅԷ

Տէվլէթ ի Օսմանիյէնին 6 օրտու մէքէլլէրի վար տըր: 1. Իսթանպօլ, 2. Էսիրնէ, 3. Էրզինճան, 4. Շամ, 5. Պաղտատ, 6. Սանա: Պիր օրտու 2 եւ 3 գօլ օրտուլարընտան թէչէքքիւլ էտէր: Գօլ օրտու վահիա ի հարպի ատտ օլունուպ իքի ֆըրգատան իպարէթ օլուր: Օրտու ֆըրգալարա, ֆըրգալար լիվալարա, լիվալար ալալարա, ալալար թապուրարա, թապուրար պէօլիւքլէրէ, պէօլիւքլէր թաղըմլարա վէ թաղըմլար մանկալարա միւնգասէմ տիր:

1 մանկա 8 քիչիտէն իպարէթ օլուպ պիր օն պաչը իլէ իտարէ օլունուր: 1 թաղըմ 66 քիչիտէն իպարէթ օլուպ պիր միւլաղիմ գօմանտասընտա պուլունուր: 1 պէօլիւք 200 քիչիտէն (3 թաղըմ) իպարէթ տիր վէ պիր եիւզ պաչը գօմանտասընտա պուլունուր: 1 թապուր 800 քիչի (4 պէօլիւք) պիր պին պաչը գօմանտասընտա, 1 ալայ 4,000 քիչի (5 թապուր) պիր միրալայ գօմանտասընտա, 1 լիվա 8,000 քիչի (2 ալայ) պիր միր ի լիվա գօմանտասընտա: 1 ֆըրգա 16,000 քիչի (2 լիվա) պիր ֆէրիգ գօմանտասընտա, 1 օրտուտա իսէ 30—35,000 քիչի պուլունուր վէ Միւլիր իլէ իտարէ օլունուր: Սէֆէրպէրլիք զէմանընտա պիր փիյատէ ֆըրգասընտա ֆալլա օլարագ պիր թապուր թօփճու, պիր ալայ սիւվարի, պիր միթրալիէօզ պէօլիւքիւ, քէօփրիւճիւ թաղըմը, պիր նիչանճը թապուրու վէ սըհիյէ միւֆրէզէսի իլէ թէլէղրաֆ պէօլիւքիւ վար տըր:

«ԷՆՏԻՐ, ԵԱ ՐԱՊՊ,

ԱՆԵՐԻ ԱՇԱՂԸ ԷՆՏԻՐ».

Հալա կիւնէշ սողմամբ իտի: Պէն իսէ սէ-
քիզ ներտիպանլարը էնիպ գարանլըզ մաղա-
քանըն պիր քէօշէսինտէ քէնտի եէվմի իշիմէ
չօղտան պաշլամը իտիմ: Կիւնէշ պանա ան-
ճազ աղչամա սողրու զըստա պիր զիյարէթ
վէրիպ կէշտիյինտէն, պու սուզլիմ իշ մահա-
լինին կէճէսի փէք ուզուն իտի: Օ կիւն փէք
մահգուն իտիմ: Այլարտան պէրի սէյր էտէրէք
օսանմը իտիյիմ օլ սողուզ վէ բուլթուպէթլի
տիվարլար օ կիւն պանա տահա զիյատէ գա-
քանլըզ վէ օսանճ կէօրիւնմէքտէ իտի: Սին-
տալարըմ քիթապլարընը դուճապլարը մէք-
թէպէ գօշմապտա, թէմիզ հաժա իշինտէ սէ-
քիզ սըչրամապտա իքէն, օ գարանլըզ մաղա-
րատա՝ հալընըզ կէճէ կիւնտիւզ իշէմէյէ,
վէ քիւշիւնէք պիր էվ պէսլէմէյէ մէճպուր վէ
մահքիւմ իտիյիմի տիւշիւնտիւքճէ, սալթ
մաղարա տէյիլ, սանքի պիւթիւն տիւնիա
պանա գարանլըզ կէօրիւնմէքտէ իտի: Սաաթ-
լար նէ՝ աղըր կէշիյօր, կիւնլէր սէնլէր կիպի
ուզանլըզ կիտիյօր, ազլամ պիլէ գանն էտէր-
սին քէնտի գարանլըզնը պէնտէն էսիրկէմէք
իսթէյօրլար:

Իշթէ պու մէյուսանէ հիստիյաթ վէ միւլա-
հազալար իշինտէ սուլաչըր իքէն, նազիք պիր
էֆէնտիյինն ներտիպանլարտան էնէրէք պանա
սողրու հազալաշարընը կէօրտիւմ: Թէլաշ իլէ
անա սողրու գօշուպ, «էֆէնտի, պէն հօգարը
կէլէյիմ, սիզ աշաղըյա գատար գահմէթ չէք-
մէյինիզ» տէտիմ իսէ տէ, էֆէնտի լաթիֆ
պիր սէս իլէ, «Խայր օղլում, սէն իշինի թա-
թիլ էթմէ, պէն աշաղը, սէնին հանընա կէլի-
րիմ», տէյու ճէվապ վէրտի: Օ ներտիպանլար-
տան իլք տէֆա օլարագ պու նէվ զիյարէթճի
գապուլ էտիյօր իտիմ: Անը օթուրթտուրաճագ
պիր հէրիմ պիլէ հօգ իտի: Նա՝սըլ թէլաշ է-
տիյօր իտիմ: Պու սըրատա հէման պիր քէօ-
շէտէ իշէ հարամազ պիր թախթա փարչասը
կէօրիւպ գօշարագ անը ալտըմ, վէ պիր թաշ
փարչասը իւզէրինէ գօշուպ, մէնտիլիմի իւզէ-
րինէ սէրէրէք պիր սանտալիա թէրթիպ էթ-
տիմ: էֆէնտի պիւլա իթիւրազ, մէմուշիյէթլէ
անըն իւզէրինէ օթուրտը: Պու էֆէնտի տիտ
օլտուղըմ քիլիսանըն վաղը իտի:

Վաղը պիր սաաթ գատար պէնիմ իլէ գօ-
շուշտը: Սօնրա տիզլէրինի սանտալիասընըն

թախթասը իւզէրինէ գօշարագ կէօզ հաշա-
րըյա պիր տուա էթտի: Այնի շէյի պանա տա
թէքլիֆ էթտի: Թէքլիֆինի գապուլ էթտիմ,
այրըլըր իքէն, օ՝ պիր էլինի օմուզըմա գօշուպ
օ պիր էլի իլէ տէ լէքէրի էլիմի էլի իշինտէ
սըգարագ պանա զիր գաշ սէօզ տահա սէօյլէ-
յիպ կիթտի:

Օ պանա նէլէր ղէ նասըլ սէօյլէտի, թէ-
ֆէրուաթըյա տէրիւաթըր էթմէմ, լաքին շու-
նը էյի զիքը էտիյօրում քի օ այրըլըզ կիթ-
տիքտէն սօնրա պէն արթըզ օ մաղարատա
հալընըզ տէյիլ իտիմ: Պէնի սէվէն պիր փէ-
տէրին հուզուրունը տաիմա հանըմտա հիսս
էտիյօր իտիմ: Պէնի գօրգուտըպ մէյուա է-
տէն պիլճիւմլէ սէպէպլէր պանա փէք քիւշիւք
կէօրիւնմէյէ պաշլատըլար: Բէնտիմտէ աճաիպ
պիր գուվվէթ, պէօյիւք պիր ճէսարէթ հիսս
էթմէյէ պաշլատըլար: Զանն էթտիմ քի իլք տէ-
ֆա օլարագ իւզէրիմէ կիւնէշ սողմապտա տըր:
Թէրէննիւմ էթտիմ: Եինէ տուա էթտիմ, իշի-
մի տահա զիյատէ սէվմէյէ պաշլատըլար: Տահա
աճաիպի շու տըր քի, պէն արթըզ օ մաղա-
րայը պէնիմ տիրի տիրի տէֆն օլունաճաղըմ
տաիմի պիր գապը տէյու կէօրմէյօր իտիմ:
Իշէրիմ զապթ օլունմազ ալի պիր ազմ իլէ
սուլտու: Վէ պու հիսսի Ալլահըն սէվէր իտիյինի
ֆէնմ էտիյօր իտիմ: Նիհայէթ պէն արթըզ
հէնի պիր ատէմ իտիմ:

Իշթէ 17—18 սէնլէր կէշտի: Պու կիւն
մատտէթէն վէ մանէն Ալլահըն աճաիպ պէրէ-
քէթլէրինի կէօնէնմէքտէ օլան պիրի մագա-
մընտա հաշալըպ իշէմէքտէ իմ: Պու կիւն
մալիք օլտուղում շու պէօյիւք պէրէքէթլէր
իշինն էվվէլ պէնի սէվէն Խէլասքեարըմա,
սօնրա թա պէնիմ խանէմէ, աշաղըյա գատար
կէլէն հազիգի վաղըմա միննէթտարըմ: Պու-
նըն իշինն շու կէլէն 17—18 սէնլէր գարֆըն-
տա քէնտի տուալարըմտա պէր տէվամ զիքը
էթտիյիմ խուսուսլարտան պիրի տէ պու տըր:
Ալլահա տէրիմ, «Եա՛ Րապպ, էնտիր, անլէրի,
հանի վաղըլարը աշաղը էնտիր:» Խուսուսա պու
կիւն, մուհարէպէ միւնասէպէթիլէ, իշիպիլք,
աճըզ, ճինա ճինա սէֆալէթ իշինտէ էզիլէն
քիմմէլէրի կէօրտիւքճէ, մէյուսիյէթին էտնա
վէ գարանլըզ մաղարատընտա կէօզ հաշը տէօ-
քէնլէրէ թէսատիւֆ էթտիքճէ, տահա զիյատէ
աշգ ու կէրմիլէթլէ Ալլահա ֆէրեատ էտիյօրըմ,
«Եա Րապպ, մինպէրինէ, իսթիւրահաթ օտա-
սընա, շախսի իշէրինէ, սըճաճըզ օտալարըն-

տա րահաթ միւթալաւարընա տալըպ տա ա-
շաղըտաքիւլէրի սենութմագ, իհմալ էթմէք
թէհլիքէսինտէ պուլունան փէյղամպէրլէրինի
էնտիր, աշաղը էնտիր: Ճէմաթընըն անճագ
եիւքսէք սընըֆտան՝ օլանլարըլա էլէնիպ տէ
պիւարէ թագըմընը հիսապա ալմամագ թէճրի-
պէսինտէ պուլունան իշէիլէրինի էնտիր, աշա-
ղը էնտիր հ'ա Բապպ, թա քի աշաղըտաքիւլէր
իման վէ իւմիտ, գուլվէթ վէ ճէսաթէթ պուլ-
սընլար: էնտիր, հա Բապպ, անլէրի աշաղը
էնտիր:»

ՄԻԻԹԵՆԵՎՎԻ

ՄՈՒՀԱՊՊԵԹԻՆ ՂԱԼԵՊԵՍԻ

ՀԷՐՄԱՆ ՀԷԿՐՈՆ
3.

Կեօլիկ. — Սէնին մուհապպէթնի նէ՞ տիր:
Պիր սաաթ, պիր կիւն, պիր սէնէ, օ սէնին
էլինտէ օլսա օլսա պուլ զատար գալըր: Սօնրա
օ սէնին էլինտէն ալընըր, վէ զանն էթմէ քի
տիւնհա օնա պալ իլէ դայմագ իքրամ էտէ-
ճէք: Օ էլէմ չէքէճէք, վէ օնա հարաթմ էթ-
մէք իշիւն սէնին էլինտէն պիր չէյ կէլմէյէճէք
տիր: Չապալալաճագ, տիւլէճէք՝ վէ սէն հիւ-
րէյին հարէլի, էլին չարէսիզ անըն եանընտա
տուրմագաւան պալզա պիր չէյ էտէմէյէճէքսին:
(Էօլիւս գօյլարընը ուզասըր) Վէր, չօճուղունու
պանա վէր. պէնիմ անա վէրէճէլիմ ինսանլար
սէնինքիլէրտէն ալա տըր:

Ռահիկ. — (Պեշիյէ սահա եագրաշարագ) Վէր-
մէմ. անը չօգ սէվէրիմ. պէն օնա հէմ անա
հէմ պապա օլմուշըմ: Շու էլլէրիմ իլէ անըն
էքմէյինի գազանըպ անը պէսլէմիշ իմ: Չէվճիմ
անըն իշիւն էքմէք գտզանամաըղընտա պէն
գազանտըմ: Վէ չիմտի գէվճիմ ալտէթ էթմիշ,
վէ պիր րահաթըլդ եիւղիւ կէօրէճէք օլսուղը-
մըլ չու անտէ պրագմամ քի սէն սաատէթի-
միզի խարապ էտէսին:

Կեօլիկ. — Պիր թարաֆա չէքի'լ, դատըն:

Ռահիկ. — (Պեշիյի վիւնուսու իլէ Խօրքեթի)
Խայր, խայր, չօգ տէրա չէքաիմ. չիմտի սաա-
տէթի պուլուր պուլմագ դա'յպ մը էտէլիմ:
Եօգ, պալըմա պու տա կէլմէսին:

Կեօլիկ. — (Պիր խքիհգա կիւլիւլիւլի) Սաա-
տէթ, պուրատա նէ՞ սաատէթ վար:

Ռահիկ. — Չէվճիմին վէ չօճուղըմըն մու-
հապպէթի վար: Իշթէ չու սէրպէսթ թէփէլէր
վար քի անլէրին իւթիւնտէ հալրոււմ պէ-
յիւլէճէք, գուլվէթլէնէճէք վէ խայրը էվլատ
օլաճագ:

Կեօլիկ. — Գատըն, պիր րույա արգասընա
տիւլմիւ: օլան չու ատէմի սէն դա'պթ էտէ-
պէլլէրսին տէյու մը դանն էտլյօրսըն:

Ռահիկ. — (Պիր սէսա ի ճիւղէք իլէ) Ամա՛ն:
Սքիլըն. — (Ռահիկին Խօնիւնէ ճիւղ խարիւ
կիւլիւլի) Ռահէլ, Ռահէլ, նէ՞ օլույօրսըն:

Կեօլիկ. — Վազաա գէվճին սէնի չիմտի
սէվիյօր, ամմա սէնի պիր տէֆա թէրք է-
տէն, ելինէ թէրք էտէր: Օլ վազթ պապասըլ
հալրու նէ՞ օլաճագ:

Ռահիկ. — Պէն օնա պապա օլաճուղըմ. պէն
տէ հէմ անա հէմ պապա մուհապպէթինէ քեա-
ֆի մուհապպէթ վար:

Կեօլիկ. — (Պիր ազ իլերի կիւլիւլի) Աճ դա-
լաճաղսըն, խասթա օլաճագսըն: էօլմէքսին:

Ռահիկ. — (Կեօլիկին Խօրիւլիւ Խիւլիւնէ
ճիւղ ճիւղ պրագրագ) Սէն պէնի էօյլէ չէլլէր իլէ
գօրղուուրսըն տէյու մը իւմիտ էտլյօրսըն:
Պէնի նէ՞ զանն էտլյօրսըն:

Կեօլիկ. — Չօճուղըն դուրպէթ էլլէրտէ գա-
լաճագ:

Ռահիկ. — (Ճիւղուր աւնա քիքրիւ սէն իլէ)
Օրատա տա քէնտինի սէվէնլէր պուլունաճագ:

Կեօլիկ. — Չօճուղուն սէնին իսմինի պիլէ
ունուաճագ. տուտաղլարընը թէպէսսիւմիւ-
նիւ պիլէ տէրխաթըր էթմէյէճէք:

Ռահիկ. — Էօյլէ էտէր իսէ էթսին:

Կեօլիկ. — Օ պալզա պիր գատընա վալիտէ
տէյէճէք, անը սէվէճէք, անա թէպէսսիւմ է-
տէճէք, սէն տախի պէհապան եէրլէրտէ կէ-
զէն պիր խայալէ կիպի օլաճագսըն: (Շէսիս
պիր աղղընըլդ իլէ) Կէրի' չէքիլ, դատըն:

Ռահիկ. — (Գրագրուր չիւրի իլէ պագրագ)
Էօլի'ւմ, անմա'գ սէնի: (Եալիւլիւ կիւլիւլի)
Ահմա'գ, էօյլէ չէլլէր իլէ պէնի ալտաաւագ-
սըն:

Կեօլիկ. — (Գօրգու իլէ կերի չիւլիւլի) Գա-
տըն, սէն պիւթիւն մուհապպէթ մի սին, նէ՞
սին:

Ռահիկ. — Չէքիլ չուրատան:

Կեօլիկ. — Գատըն, սէնի քի'մ պէօյլէ թէշ-
քիլ էթտի:

Ռահիկ. — Չէքիլ տէյօրըմ:

Կեօլիկ. — Գատըն, եիւղլէրինի պու ալէվ
իլէ քի'մ թուլուլտուրաը:

Ռանեյ.— (Պիրեյի իլե պեշիյի մոնսիսկապս հսկայ պիրազ իլերի կեշերեֆ) Երգըլ չունտան, էօլլամ, պուրատա սէնին իչին եէր հօգ:

Կօշիկ.— (Գուշվիկի պիր ըշըրա գարշը կօզդերինի մոնսիսկապս հսկեր կիսկի եշերինի պաշըրըրնին աշըրնա գաշըրաւագ) Բիւշիւք վալիտէ, սէն պէնի գօրդուտույօրսըն: Սէն պէնիմ դուվլէթլիմէ նէ՞ հալիտըն:

(Կօշիկինն սօզդերի կիթսիֆնէ իշիսիլնէօ օշուր, վե ֆենիսի դայս օշուր:)

Ռանեյ.— (Ռանիշի գօլարընը եօգարը գաշըրաւագ) Ալլահըմ — Ալլահըմ — Ալլահըմ —: (Կիւշերեֆ վե ընցըրաւագ պեշիյին իզդերինէ սիշեր:)

Սքիլըն.— (Տեհշերի Ռանիյին եիզիւնէ պազարագ) Ռահէլ, պու նէ՞ հալ, նէ՞ օլմուշսըն:

Ռանեյ.— Չօճուղըմ, հալլուրմ, ա՛հ, տէրին տէրին նէֆէս ալըյօր: Սթի՛վըն, պա՛գ, չօճուղըմ ույուտուշ:

ՍՕՆ

ՀԱՃԻ ԹՈՐՈՍ ԱՂԱ ԹԱՊԻՊԵԱՆ

Միւմաիլէյ 10 կիւն դատար տէվամ էտէն խաֆիֆ պիր խասթալըդտան սօնրա, թագրիպէն 90 սիննինտէ օլտուղու հալտէ Օգոս. 28 սապա՛նտա չօգ սէվաիյի վէ կէօրմէյէ հասրէթ չէփաիյի Խէլասքեարընա կիթաի:

Հաճի Թորոս աղա հագրիգաթէն չօգլարա էյի իպրէթ օլաճագ պիր էօմր կէշիրմիշ, հաթթա էօլլամիւ դէմանընտա տախի կէօսթէրաիյի լէթաֆէթ վէ թաթլը հալի ղիփրէ չայան օլմուշ տըր:

Միւմաիլէյ անասլ Գայսերիյէլի օլուպ կէնճլիյինտէ, փէտէրինին վէֆաթըլա քէնտի խարէսինէ պրագմըլ իտիյի պէօլիւք պիր ալլէյի մուհապպէթլէ գայըրմըլ, ինթիյաճլարընը տօլտուրմուշ, գարընտաշարընա հոմի վէ վալիտէսինէ էյի պիր էվլատ օլմուշ աըր:

Ինճիլի քիլիսէյէ չօգ էրքէն տախիլ օլարագ քիլիսէնին իլք ազալարընտան պիրի օլմուշ տըր: Խալլը սէնէլէր Հոգաբարձու մէճլիսինտէ աղա հալինտէ չալըշմըլ, քիլիսէնին թէրագգըր իչին մատաի վէ մանէվի մուսադէնէթտէն կէրի գալմամըլ տըր: Փէտէրինին թապիպ օլմասը միւնասիպէթլիյէ քէնտիսի տախի թէպապէթէ մէրագ էյլէմիշ վէ 30—32 սիննինտէ

Ամէրիգալը Տօղթ. Ճուվէյթ վէ Վէսթին Սիվաստա քիւշատ էյլէտիյի մէքթէպտէ թէպապէթ թահալ էյլէմիշ, Գայսերիյէտէ վէ սաիր մահալլէրաէ թէպապէթլէ մէշղուլ օլմուշ վէ նիչէ ֆագրիլէրի մէճճանէն թէտալի էյլէմիշ, հէր ղիյարէթ էյլէտիյի խասթալը տուա

ՀԱՃԻ ԹՈՐՈՍ ԱՂԱ ԹԱՊԻՊԵԱՆ

իլէ թէսէլլիյաթտա պուլունմուշ տըր: Պիր գաշ ֆարգլը վագթլարաա թիճարէթ մահքէմէսինտէ վէ պէլէտիյէ մէճլիսինտէ աղա հալինտէ իշ կէօրմիւշ տիր:

Միւմաիլէյ 18 սէնէ էվլէլ մախաուտմը Տր. Տիգրան էֆ. Թապիպեանըն ֆէննի թէպապէթի թահալիյլէ Ամէրիգատան ալտէթինտէ պէրապէր էնպարէյէ նալ էյլէմիշ վէ իշտին էլ չէքէրէք բահաթ էյլէմիշ իտի: Պու քիլիսէտէ տախի պիր միւմին պիրատէր հալինտէ չօգ ֆաիտէլի օլմուշ տըր:

Հաճի Թորոս աղանըն էօմրիւնտէ կէօրտիւլլամ էյի խասսիյէթլէրաէն պիր գաշընը ղիփր էթմէք իսթէրիմ:

Միւմաիլէյ չէն մէշրէպ իտի, քէնտինի թանըյանլարըն ճիւմլէսինտէ տախիա լաթիֆ իտի: Ինթիյարըլըն թէէսիրի ալթընտա միւլթարիպ օլտուղու հալտէ պիլէ խօշ լաթիֆէլէր վէ թաթլը թէպէսսիւմլէրի իլէ ճիւմլէյի մէսուր գըլար իտի:

էյի պիր փէտէր իտի: Եվլատընըն թալիմ ու թէրպիլէսի պաղընտա նափապիլտիյինն էն էլիսինի հափտըղը իչլին չօգ սէվլինի փաթ: Գիւնիլի քիլիսէյն շէրէֆ կէթիլըն վէ քիլիսէյնն խայթը իչլին չալըշան էվլապարը օլտուղու իչլին չօգ մէսըուր իտի:

Քիլիսէյի չօգ սէվէր իտի: Վաղ խըստէթ-լէրինտէ տալիմա հաղըր պուլուռնուր վէ իշիթ-տիլի վաղարը գալպինտէ էյի հըֆը էտէր, զիյարէթ էթտիլի եթըլէրտէ իշիթտիլի վաղ հազընտա սէօյլէր իտի: Վախլէրէ հիւրմէթ ի մախսուսէսի վար իտի վէ սաիլէրլին տալի պէօյլէ եափմասընը արգու էտէր իտի:

Քիթապը Մուգատտէսի, բուհանի բիսալէ վէ գաղէթա միւթալէասընը չօգ սէվէր իտի: 90 եաղընտա օլմասընա բաղմէն կէօզլիւք գուլ-լանմասըղը հալտէ սաաթլար իլէ օգուր իտի:

Տուաքեար իտի: Սաաթլարճա տուա մէղ-պահը հուզուրուռտա պուլուռնուր, եալաչ պիր սէս իլէ գալպինի խէլասքեարը հուզուրուռտա աչար իտի: Քիլիսէյնն միւզաֆֆէրլիյէթի, էվ-լատ ու ահֆասընըն գուսուլիլթալէ թէրազըր էթմէսի իչլին տուալար արգ էտէր իտի:

Տինտար իտի: Էօլիւմտէն գօրգմաղ իտի: Սօն տաղիգէլէր եաղլաչմը իքէն, «Եա՛ Բապպ էմանէթինի սանա թէսլիմ էթմէյէ հազըրըմ: Եա՛ Բապպ բուհուռու էլլէրինէ թէսլիմ էտէ-րիմ, սանա կէլմէյէ հազըր իմ տէյու տուա էթմէքաէ օլտու: Սօն թէրէննիւմ էթտիլի ի-լանինն սէօզլէրի՝ «Հազըն պիր ասքէրի իմ իլահիսի իտի:

Պիղ պու միւթէրէմ փէտէրին բուհուռը ճէ-սէտինի թէգինն օլուռնուռ պիր թապուլթա գօյարապ շէհրէ պիր սաաթ ուզազըղը օլան պաղտան քիլիսէյն էնտիրտիք, ճէնաղէյի պէքլէյէն պիրատէրլէր հաղըր օլտուղու հալտէ պիր ալին ի բուհանի իճրա օլուռնուռ: Օր. Էկ-լանթին Գ. Մանկուռնի թարաֆընտան ինկի-լիգճէտէն թէրճէմէ օլուռնուռ վէ թապուլթ իւզէրինէ գօնուլմուռ օլան չու սէօզլէր օգուռ-տու: «Շու էսէֆնաք հալիմտէ պանա պազըն, արղըն, Կօրղուռ, միւսինն ճէսէսիմ պօղուլ-մուռ վէ նէշէսիլ տուրմապտա իմ: Պազընըղ ֆաալլիյէթտէն տուր օլմուռ հասսէլէրիմէ, վէ սանէմ քէսիլմիշ վիւճուտիմէ, քեաֆֆէսի տէ սիզին գալպինիլի էսէֆ իլէ մէմլու գըլար: Փազաթ սազըն աճընմայասընըղ, զիրա չու ֆէրուտաէ ճէսէսիմին սօղուգ թօփրաղա թէս-լիմ էտիլտիլի վէ գուրտարա եէմ օլտուղու

զէման, մէգարտան էօթէտէ պէնիմ իչլին ա-չըլմը կէօրլինմէղ գափուլար վար սըթ: Պու գափուլար Ալլահըն սէրալընըն գափուլարը օ-լուպ պէնիմ էօլմէղ բուհուռը գապուլ էթմէք վէ էպէտի իսթիրահաթըմը պախ էթմէք ի-չլին աչըլաճազ տըրլար:»

Պատէհու ճէսէս գապրիսթանա նազլ օ-լուռնուռ վէ օն պէշ սէնէ էվլէլ օրայա գօնուլ-մուռ օլան զէվճէսի եանընտա աէֆն օլուռնուռ: Էնգարե Գ. Ա. ՄԱՆՈՒԿԵԱՆ

ԱԼՄԱՆԻԱՆԸՆ ԵՒՆԻ ԹՕՓԸ

Էվրօփատա պու սօն հարպը ումուրի-նին գուհուրուռնա գատար Ալմանլարըն 42լիք հալման թօփլարընա մալիք օլտուղուռն իշ իլէ ալադատար օլան պիր գաչ քիլիսէյն մատա քիմէս պիլմէյօրտը: Միւնիսիտ Նօվիսիտ Նախ-րիսիսիս գաղէթասը Գրուլի ֆապրիգաթօրընըն զէվճէսի Մատամ Պէրթայա իղաֆէթէն Ալման օրտուսուռնտա «Պաալ Պէրթա» նամը վէրիլէն 42լիք հալման թօփլարընտան պահա էթտիլի սըրատա աթիտէքի թաֆսիլաթը վէրիյօր. «Պաալ Պէրթա Ալման օրտուսընտաքի տիկէր աղըր թօփլարա միւշապիլ տիր. եալընըղ փէք աղըր օլտուղուռնտան միւմքին օլտուլը գա-տար չըմէնտիֆէր իլէ նազը մէճպուրիլէթի վար սըր: Հալմանլարըն սօգազլարտան միւ-րուր էթտիլիլմէսի լաղըմ կէլտիլի թազտիր-տէ փարչալարա թազսիմ էտիլէրէք պիլ խաստա օնլար իչլին իմալ էտիլմիշ արապա-լարա ելըլէշտիրիլիլ: Էնտաթ էալիմէսէն էվլէլ հալման թօփլարընըն թէքէրլէքլէրինէ թաչլա մէսթուր օլմայան մահալարտա թօփ-րաղա կէօմիւլմէմէսի իչլին պիրէր քէմէր կէչի-րիլիլ: Պաչ գօմանտանլըգտան թօփըն էնտալ-թընա հաղըրլանմասը իչլին էմր կէլտիլի զէ-ման էֆրատ թարաֆընտան եէրինէ վազ օ-լուռնուր վէ թէքէրլէքլէրէ քէմէրլէր կէչիլի-լիլ: Պուռնուռ իւզէրինէ Պաալ Պէրթա տիւշմէ-նին ֆարգ էտէմէյէճէյի պիր մահալտա թալին օլուռնան մէվլիլէ տօղրու միւտհիլ պիր թա-րազա իլէ կիթմէյէ պաչլար: Ինսան թօփուռն էսնա ի նազընտա հուսուլա կէթիլտիլի պու թարազալը իշիթտիլի զէման գօրգմաղա պաչ-լայօր: Արթըղ փաթլասըղը զէման հասըլ օ-լան կիւրիւլթիլինն նէ միւտհիլ օլաճաղը թա-տալմուր էտիլսին. օ կիւրիւլթիլի իշիտէնին պիր միւտտէթ գուլաղը սաղըր օլուլօր:

Կիւղեղ Պերքա էլէքթրիք վասըթասըյա հէմ տէ 400 մէթրօտան ֆազլա պիր մէսա- ֆէտէն աթէշ էտիլիյօր. աթէշ էտիլտիյի ան- տէ թաղեիդ ի հավա օ գատար տէհէշէթլի օ- լույօր քի, օ էսնատէ այագտա տուրմագ գա- պիլ տէշիլ տիր: Հավանն գուլթը մալիւմ օլտուղը վէճհլէ 42 սանթիմ տիր, այնի գա- լընըգտա պիր տէմիր քիւթլէ՝ նամըննն օնտա տօգուղընը միւտէվվէր վէ միւթէպագիսինի միւ- րապպաա չէքլտէ սէթը վէ մուհաֆագաէտէր: Հավանն իմլա էտիլտիյի պարութ 15 գան- թարտան աշաղը տէշիլ տիր, նամըննն թուլը 21 մէթրօ տըր: 42 սանթիմիւք հավան թօփ- ւարը 44,000 մէթրօյա գատար մէրմի էնտախթ էտէպիլմէքտէ տիր: Տուվր իլէ Գալէ արա- սընտաքի մէսաֆէ իսէ անճագ 33,000 մէթրօ տըր: Ճէսիմ պիր տէմիր փարչասըննն հավա- տա գաթը մէսաֆէ էթտիքտէն սօնրա 450— 500 մէթրօ իրթիֆատան պիր պէթօն վէ եա- խօտ չէլիք լէվհա իւզէրինէ տիւշտիւյիւ գէ- ման աշաճաղը րախնէ թասավվուր էտիլտին: Էն գուվվէթլի զըրհլար 5 մէթրօ գալընըգտա պիլէ օլսա մէրմինին թագեիդի ալթընտա ճամ կիպի փարչալանմագտա տըր: Ջըրհա նուֆուղ էտէն րախնէլէր պիւթիւն իսթիհքհամլարը տէվիրմէքտէ վէ գէմինի արգա տախիլ օլարագ աշաղըտա էօնլէրինէ թէսատիւֆ էտէն չէլէրի եօգարը ֆըրլաթմագտա տըր: Պունունլա պէ- րապէր Ֆաալ Պերքա փէք միւթէյագգըղանէ պիր սուրէթտէ իսթիմալ էտիլիյօր, չիւնքի հէր պիր մէրմի 66,000 ֆրանգա մալ օլմագտա տըր: Պաղը մէհաֆիլտէ հավան թօփլարընն մէսէլա 150 գատար մէրմի աթտըգտան սօնրա պօղուլտուղը իատիա էտիլիյօրսա տա պու տօղրու տէշիլ տիր: Ֆաալ Պերքալար հէր հալ- տէ պու մուհարէպէտէ պօղուլմայաճագլար տըր: Պիր մէրմի էնտախթ էտիլմէտէն մէսաֆէ էյիճէ թային օլունույօր. աթէշի միւթէագըպ էվվէլա ճէսիմ եիւքսէք պիր աթէշ սիւթուլը հասըլ օլույօր, սօնրա տէմիր պէթօնտան 100 մէթրօ իրթիֆատա սարը վէ սիյահ րէնկլէրտէ գարընը պիր տիւման պուլուլթը կէօրիւլիւյօր վէ պատէմա ուզուն պիր միւտտէթ սօնրա իշթիպըն սէտասը թանինէնտաղ օլույօր. Մէրմի՝ թօփրագ չօգ թաշըգ վէ գաթը օլմաղ- սա 8—10 մէթրօյա գատար նուֆուղ էտիլիյօր: վէ թախմինէն 15—18 մէթրօ գուլթընտա հօնի չէքլինտէ պիր րախնէ աշըյօր: Ալման աղըր թօփլարը վէ խուսուսըյլէ Ֆաալ Պերքա իլէ

միւտէլլահ թապուրլար հիշ պիր գէման էալը- նըղ հարաքէթ էթմէգ. էօնտէ վէ արգատա, սաղտա վէ սօլտա տիւշմէնին անի հիւճիւմիւնէ թօփլարը մարուղ պրագմամագ իշիւն տաիմա փիատէ վէ սիւվարի միւֆրէգէլէրի, միթրայ- յէօղ պէօլիւքլէրի վէ խաֆիֆ պաթարեալար կիտէր: Ջաթէն աղըր թօփլա մուհարէպէ է- տէն ասքէրլէրին պուլուլտուղու մահալլէր- տէն օ գատար ուզագտան իֆա ի վաղիֆէ է- տէր քի տիւշմէնին հիւճիւմիւ ինթիմալը զայր ի գապիլ տիր: Տիւշմէն հավան թօփլարընա գա- տար իլէրիլէյէմէգ: Հէր նէ գատար թօփլար 44,000 մէթրօ մէսաֆէտէն էնտախթ էտէպիլ- մէքտէ իսէ տէ, 20,000 մէթրօ մէսաֆէտէն ֆազլա նատիրէն աթէշ աշըլըր: Պու կիւնքի ֆէնն ի հարպ նօգթա ի նազարընտան պու սէպէպլէ փէք պէօլիւք պիր մէսաֆէ տէմէք տիր: Պունտան պաշգա հավան թօփլարը ա- չըգտա հիշ պիր գէման իսթիմալ օլունմամագ- տա տըր: Էթթէսի կիւն էնտախթ իճրա օլու- նաճաղը կիճէ հավան թօփը քէնտիսինտէն հիշ պիր չէյ կէօրիւնմէյէճէք սուրէթտէ սէթը է- տիլտիյինտէն, տիւշմէն թօփըն նէրէտէ օլտու- ղուննն գաթիլէն ֆարգընա վարմագ:

ՀԱՖԹԱ ԽԱՊԵՐԼԵՐԻ

ԹԻԻՐԲԻԱ ՎԷ ԻԹԻԼԱՖ Ը ՄԻՍԷԼԼԵՍ

Գարարկեան ը ումումիտէն րէսմի թէպլի- ղաթ.

Ճիւնա.— Օսմ. ասքէրլէր վէ Բուս Գա- ճագլար արասընտա միւսատէմէ վուզու պուլ- մուշ տըր: Գաճագլար կէրի չէքլմէյէ մէճպուր օլտուլար: Շարգի հուտուտտա պիւթիւն ճէպ- հէտէ տիւշմէն օրտուսու իլէ թէմաստա պու- լունուլմուշ տըր:—Իւշ Խնկիլիզ վէ պիր գաշ Ֆրաւ-սըղ սէֆինէլէր իզմիր վէ սաիր լիման- լարտա գապթ էտիլմիլլէր տիր: Ճիւնա երթե- սի.— Ագապայա Խնկիլիզլէր իքինճի տէֆա օ- լարագ ասքէր չըգարմըլար իսէ տէ, եափըլան հիւճիւմ իւզէրինէ կէրի չէքլմիլլէր տիր: Բուս տօնանմասը Ջօնկուլտակը վէ Գօղլուլու իքի սաաթ պօմպարտման էթմիլլէր տիր: — Փազար.— Գաֆգասիա հուտուտըյլա Ագապա- տա եէնիտէն պիր վազըա եօգ տըր: Շաթ իւլ Արապտա (Պասրա) պիր Խնկիլիզ կանայօրը իւ-

զերինէ աթէշ էտիւէրէք իշթիալ վուզու պուլ-
մուշ վէ Ապատանտաքի ինկիլիզ կազ տէփո-
լարը աթըլան մէրմիւէրտէն իանմըշ տըր : —
Փազար երթեալի : — Տիւն Մըսըր հուտուտու թէ-
ճավուզ էտիւմիշ տիր [պու հուտուտ Ապապա-
տան էլ Արիշ խաթթը տըր] : — Բուս տոնանմասը
քէնտի հարպ լիմանլարընա իլթիճա էթտիք-
լէրինտէն Օսմ. տոնանմասը Գաֆգասիանըն
լիմանլարընտան փոթիյի պոմպարտման էթմիշ
տիր : — Ապապատան ինկիլիզ զըրշլըլարընըն
տէօրտիւ չէքիլմիշ եալընըզ պիր գրուադէօր
գալմըշ տըր : Գաֆգասիա ճիհէթինտէ իքի
կիւնտէն պէրու տէվամ էտէն մուհարէպէտէ
Բուսլար մաղլուպ օլմուշլար տըր : Սիւվարիւն
Գաղզման իւզէրինտէն տիւշմէնէ տողրու իլէր-
լէմիշլէր տիր : — Սաղը. — Տար իւլ հարպտա
գար վէ սիս պաշլամասընա րաղմէն Գաֆգաս
ճէպհէսինտէքի թէարրիւզիւմիւզ տէվամ էտի-
յօր : Չարշէնպիւն. — «Տիւշմէն Գաֆգասիա ճէպ-
հէսինտէ քիւլլիյէթլի թէլէֆաթ վէրէրէք ի-
քինճի պիր մէվզիյէ չէքիլմիշ վէ պիր մըգտար
էսիր թութուլմուշ տըր : Թէարրիւզիւմիւզ տէ-
վամ էտիյօր : — Մըսըր հուտուտընը թէճա-
վուզ էտէն ասքէրիւմիւզ Շէյխ Ջօր մէվզիլի իլէ
էլ Արիշ գալասընը իշղալ վէ ինկիլիզլէրտէն
4 սահրա թօփու վէ թէլէկրաֆ մալէղիմէսի
իղթինամ էթմիշ տիր :» Փեկշէնպիւն. — Գաֆ-
գասիա ճէպհէսինտէ օրտումըզ Բուսլարըն ի-
քինճի մէվզիլինէ թէարրիւզ էտիյօր : Պիր Ֆը-
րանսըզ գրուադէօրի պիր թօրփիտօ մուսրիպի
Ֆօշա վէ Տէյրիմէն տաղը սահիլինէ պիր գաշ
մէրմի աթմըշլարսա տա, սահիլտէն օլունան
մուգաւէմէթ իւզէրինէ ուզազլաշմըշլար տըր :
Միւթէնկիլի. — Զրաաթ վէ թիճարէթ նէ-
զարէթինէ Ահմէտ Նէսիմի պէշ վէ Նաֆիա
նէզարէթինէ Պրուսա վալիսի վէ Սաարազա-
մըն պիրատէրի Ապպաս Հալիմ փաշա թային
օլունմուշլար տըր : — Ալմանիա վէլի ի ահտը-
նըն թէլէկրաֆընա ճէվապէն էնվէր փաշա
պիր թէլէկրաֆ չէքիպ թէլէքքիւրիւնիւ պէ-
յան էթմիշ տիր : Քէզալիք հաֆթա զարֆըն-
տա Ավսթրիա իմֆէրաթօրը Զաթը չահանէյէ
պիր թէլէկրաֆ չէքիպ թիւրքիանըն պու հար-
պա իշթիւրաք էթտիյինտէն տօլայը մահդու-
զիյէթինի պէյան էթմիշ վէ անա ճէվապէն
Զաթը չահանէ թարաֆընտան քէշիտէ օլու-
նան ճէվապէնամէ ի թէլէկրաֆիտէ Օսմանլը
օրտուլարընըն Ավսթրիա-Մաճար վէ Ալման
օրտուլարը իլէ միւթթէֆիզէն իշէտիքլէրին-

տէն տօլայը մահդուզիյէթ պէյան վէ մուլաֆ-
ֆազիյէթ իշիւն տուալար արզ էտիւմիշ տիր :
— Ավսթրիա պաշ գոմանտանը Արշիտիւք
Ֆրիտրիս իլէ էնվէր փաշա վէ Ճէմալ փա-
շա արասընտա տախի թէպրիք թէլէկրաֆ-
լարը թէաթի էտիւմիշ տիր : — ինկիլթէրա
թիւրքիա իլէ հալը հարպտա օլտուդունը
վէ Գըպրըսը իւնաք էթտիյինի րէսմէն ի-
լան էլլէմիշ տիր : Պունա Գըպրըս, Մը-
սըր վէ միւթթէֆիզիլէրին իշղալընտա պու-
լունան մահալար իսթիսնա էտիւմիշլէր տիր : —
Թիւրքիա սէֆիւրի Լօտուայը թէքք էթմիշ վէ
Մըր էտ. Կրէյ միւշարիլէյի թէլէի էլլէմիշ
տիր : — Ֆրանսա տախի Օսմանլը ֆիլօսընըն
պիր Ֆրանսըզ թիւճճար կէմիսինէ գարշը հա-
րաքէթ ի խասիմանէտէ պուլունմուշ օլտուդու
քէզալիք Ալմանիա հէյէթ ի ասքէրիյէսինէ
եօլ վէրմէքտէն իմթինա էթտիլի իշիւն Ֆրան-
սա իլէ թիւրքիանըն հալը հարպտա պուլուն-
տուդունը իլան էլլէմիշ տիր : — Իրան, Տա-
նիմարգա, Շվէտ հիւքիւմէթլէրի պիթարաֆ-
լըզ իլան էթմիշլէր տիր : — Արապլարըն պիր
չօզ տէվէլէր վէ 400,000 չուվալ իլէ Մըսըր հու-
տուտունը կէշիպ Սվէյիշ գանալընա տողրու
էիւրիւտիւքլէրի խապէր վէրիլիյօր : — Պիթ-
լիտէ Բուս գոնսօլսիսանէսինէ իլթիճա էթմիշ
օլան Մօլլա Սէլիմ վէ րէֆիզի Պալիլ պին Հա-
մօ նամ Բիւրտ պէլլէր, Բուս գոնսօլսընըն
միւֆարազաթընտան սօնրա ալընըպ Պիթլիստէ
սալպ էտիւմիշլէր տիր : — Փափանըն իսթան-
պօլ վէքիլի Մօնսինիօր փոմիլյէ մապէյն ի
հիւմայունա ազիմէթլէ հուդուրը չահանէյէ
գասուլ պուլյուրուլմուշ, վէ Փափանըն նամէ-
սինի դաթը չահանէյէ թազալիմ էլլէմիշ տիր :
— Սախթէ պանքսթիւար չըգմըշ օլտուդուն-
տան էհալինին պունտան սագընմասը թաւսի-
յէ օլունուր, պունլար պիրինճի թէրթիպ գա-
լիմէլէրտէն օլուպ, իւզէրլէրինտէքի զըրմըլը
խաթթլար էքսիք պուլունույօր : Պանգա՝ պի-
րինճի թէրթիպ գալիմէլէրի իքինճի թէրթիպ
գալիմէլէրլէ միւլապտէլէ էտիյօր : — Ավսթր-
րիտան իսթանպօլա չմէնտիֆէրլէ 2 թահ-
թէլ պահը կէթիւրմէք թասմիմ էտիլտիլի, լա-
քին անլէրին Պուլլարիսթանտան կէշմէսինէ
միւսաատէ էտիլմէսինի Բուսիանըն րէսմի խու-
ոսմէթ աստ էտէճէյի խապէր վէրիլիյօր : —
Քէրպէլա վէ Նէճէֆտէ միւթթէհիւլիյի ի ճա-
ֆէրիյէ (իւլէմա) 40,000 նուֆուստան իպարէթ
պիր իզտիհամ ազտ էտէրէք ճիհատըն մէճ-
պուրիյէթի հագզընտա ֆէթվալար իթա էթ-
միշլէր տիր :

ԽԱՐԻՃԻ

Հարպստ հարպ. — Պու հաֆթա զարֆընտա էլրօփա մուհարէպէսինէ տաիր կէնիչ մալիւմաթ ալընամամը տըր: Ալմանիատան վէրիլէն խապէրլէրէ կէօրէ, Ալման օրտուսու քէնտի մէրքէզինի Ֆլանտրատա գոյմազա զարար վէրմիչ, Պասէյէ կիրմիչ, Պէթիւնիւ թօփա թուլմուշ, Արկոնտա պիր մէվզի զապթ էթմիչ, պազը մէվզիլէրտէ եաւաչ եաւաչ իլէրի կիթմիչ տիր: Ալմթրիատա Բուսլար Պուքօվինայը թախլիյէ էթմիչ, Կալիցիատա Ալմթրիալը պազը նօգթալարը թէրք էթմիչ վէ տիկէր տար իւլ հարպլարտա մուհիմմ վուգուաթ օլմամը տըր: Պու տար իւլ հարպլարտա տաիր Ինկիլթէրրա վէ Ֆրանսա մէնպալընտան խապէր ալընամամը տըր:

Խապէր վէրիլտիլինէ կէօրէ իքի եէրտէ Ինկիլիզ վէ Ալման ֆիլօլարը թէմաստա պուլունմուշլար տըր: Պիրի Ինկիլիզ սահիլլէրինտէն Եարմուլիէ հօնիւնտէ Նոյ. 4 տէ Ալման զըրնլըլարը կէօրիւմիւլ վէ պունլար Հեյսիլըն զըրնլըսընը վէ D 5 թահթէլ պահըր թօփա թուլմուշլար վէ Եարմուլիէ չէհրինէ պիր գաչ մէրմի աթմըլլար: Պիր տէ Չիլի սահիլլինտէ պիր միւսատէմէ վուգու պուլմուշ տըր: Խապէր վէրիլտիլինէ կէօրէ Ինկիլիզ ֆիլօսը ձէն. Ամէրիգանըն Չիլի մէմլէքէթինին Գօրօնէլ քէօրֆէզլինտէն չըգտըղը սըրատա քէնտի թազիպ էթմէքտէ օլան Ալման ֆիլօսընա թէսատիւֆ էտէրէք օրատա մուհարէպէյէ թուլմուշլար, վէ Ինկիլիզ զըրնլըլարընտան Մօնմուքն վէ Կոս Հօփ միւլթէղարըրը օլմուշլար, տիկէրլէրի տէ ֆիրար էթմիլլէր տիր:

Չինտէքի Ալման միւլթէմլէքէսի Գիաօչօնըն փայթախթը Չինկթաօ Նոյ. 7 տէ սուգուլթ էթմիչ տիր: Ճափօնլուար պու չէհրի ալմագլա մէզքիւր միւլթէմլէքէյի զապթ էթմիչ օլույօրլար, վէ ըիվայէթէ կէօրէ հարպը հազըրըն խիթամընտէք օ էյալէթի Ճափօնլուար իտարէ էտէճէք տիր:

Պուլկարիսթանըն վազիլէթի պու կիւնլէրտէ նազարը տիգգաթ ճէլպ էթմէքտէ տիր: Իթիլաֆը Միւսէլլէս անըն քէնտի թարաֆլարընտան իչլէմէսինի իսթէյօրլար, տիկէր թարաֆ իսէ պիթթապի Պուլկարիսթանըն թիւրքիա իլէ պիրլէչմէսինի արգու էտիյօր: Պուլկարի հիւքիւմէթի իսէ հալա քէնտի պիթարաֆլըղըն իսլալ էտիպ պիր եա տիկէր Միւլթէթիգլէրին լէհինտէ հարպա կիրիլմէքլիյէ պիր

լուգուլմ կէօրմէյօր: Պալզան մուհարէպէսինտէ տիկէրլէրտէն զիյատէ Եօրուլմուշ վէ մաղսուր օլմուշ իտիլինի հիսա էտէրէք, չիմտի տէ կէօզ գըզղընլըղը իլէ պիր հարպա աթըլմաղը քեարը ազիլ կէօրմէյօր: Վէ շայէտ պու քէրէքէնտիսի տէ մուհարէպէ էթմէյէ մէճպուր օլուր իսէ էսքի զայ էթտիլինի թէքրար էլէ կէչիւրմէք իւմիտիւնտէ էմին օլմաղը թալէպ էտիյօր: Լաքին Մաքէտօնիատաքի Պուլկարլարըն տիւչար օլտուղու մէզալիմաէն տէ միւլթէսիւր օլարազ օ պապտա տա տէր հալ պիր իչ եափմագ մէճպուրիյէթինտէ ճլտուղունու զանն էտիյօր: Պուլկարիանըն թուլթաճաղը մէսլէք վէ վազիլէթին հարպը հազըրա էիէյի մուհիմմ պիր թէէսիւրի օլաճագ տըր: Լաքին հիւքիւմէթ չիմտիլէք սըզը սըզըյա պիթարաֆ պուլունաճաղընը վէ քէնտի մէնաֆիլինէ տօղունուլմատըղճա պու մէսլէքտէ տէվամ էտէճէյինի թէէյիտ էտիյօր:

Պրուսէլտէ Ալման զապիթլէր իլէ չէհր Էհալիսի արատընտա պիր միւնագէա վուգու պուլմուշ օլուպ, զապիթլէր չէտիտէն թէճղիյէ էտիլմիլլէր վէ չէհր էհալիսինէ 5,000,000 ֆր. ճէրիմէ գօնուլմուշ տըր: — ձէն. Ֆրէնչ պիր օթօմօպիլ զազաւընա թէսատիւֆ էթմիչ տիր: — Իթալիա զապիլինէսի Մ. Սալանտրանըն ըիյասէթի թահթընտա թէչէքքիւլ էյլէմիչ տիր: — Ինկիլիզլէր մէճպուրի ախզը ասքէր ուսուլունըն Ինկիլիզլէր իչիւն տէ լազըմ օլտուղունը միւզաքէրէ էտիյօրլար իմիչ: — Կրան Տիւք Միքայէլ Գաֆգասիա Բուս օրտուսու գօմանտանլըղընա թային օլունմուշ տըր:

ԱԶԳԱՅԻՆ

Ս. Փաթրիգին Առաքնորդարա կէօնտէրտիլի թամիմնամէյի, անլէրին քէնտի ճէմաաթլարընա օգթւյարագ թէչվիգամիլ նասիհաթլար տա իլալէ էյլէտիքլէրի պազը մահալլարտան խապէր վէրիլմիչ տիր: Ս. Փաթրիգին պու մուամէլէսի թիւրք մաթպուլաթընտա հիւսնի գապուլ պուլմուշ վէ ճիւմլէ զապէթալար անը թազտիր եօլու իֆատէլէրտէ պուլունմուշլար տըր: Խոստուսա Թեռնեւան ը Հագիգաթ Բուսիանըն Գաֆգասիա հուտուտընը մուհաֆազա իչիւն 50,000 էրմէնիտէն իպարէթ պիր օրտու կէօնտէրմիչ օլտըղընա տաիր ալտըղը խապէրի զիքը էտէրէք Ս. Փաթրիգին պու մէսլէյինի թահսին վէ պու եօլտա թիւրքիատա պուլունան պու իքի Օսմանը անասըրըն պիր պիրլէրիլլէ

տահա սամիմի ալագատա պուլունաճաղարընը
իւմիտ էյլէմիշ տիր: — Էրզրուստան էտիլէն
միւրաճաթ իւզէրինէ փաթրիզիանէտէն շէհր
ի մէզքիւր Առաջնորդունա միւրաճիյնէ թէվզի
էտիլմէք իւզրէ պիր միգտար ազչէ կէօնտէրիւ-
միշ տիր:

Փ Ր Օ . Ճ Է Մ Ա Ա Թ Ը

Գօնիա գօլէճի թալէպէսի Սպարթա վէ
Պուրտուր իչիւն քէնտի արալարնտա 380
ղըշ. իանէ թօփալըպ օրալարա կէօնտէրմիշ
տիրէր: Պու մէպալըն պիր դըսմընը լէյի
թալէպէ 2 տէֆա թաամտան սօնրա հէյէճէք-
լէրի մէյլէտէն վազ կէչէրէք թէտարիք էթ-
միշ տիրէր: — Գրիգոր էֆ. Գալուստեան վէ
Թորոս էֆ. Եսայեան տարիւթիւնուն Հուգուզ
տարիէսինտէ թահսիլէրինի իքմալ էտիպ տիփ-
լօմալարընը ալմըշար տըր:

Սօն խապհրիւր. — Փէնչէնպիւհ սապահը նէշը
օլունան զազէթալարտա թիւրքիւնըն իթիւաֆ
ը Միւսէլլէսլէ հալը հարպտա պուլունտուղը-
նա տարի շէրէֆսատըր օլան իրպտէ ի սէնիյէ-
նին սուրէթի միւնտէրիճ պուլունտուղ տըր,
չէօլլէ քի Բուսիա Պօղազ էօնիւնտէ թօրփիլէր
գօյմազ գաստընտա պուլունտուղու վէ սօնրա
էրզրուճ ճիւղէթիւտէն թէարրիւզէ պաշաւըղը
իչիւն, վէ Ֆրանսա վէ Խնկիլթէրրա տէվլէթ-
լէրինին տէ քէնտի սէֆիլլէրինի կէրի չա-
ղըրըպ Գալա ի Սուլթանիյէ վէ Ագապալը թօ-
փա թուլթարազ մուխասէմէթէ պաշաւըղալը
իչիւն մէզքիւր տէվլէթլէրլէ հալը հարպտա
պուլունտուղումուզ իլան օլունուր: — Միւ-
րիտաքի Ֆրանսըզ տէմիր հօլ խաթթլարընը,
քէզալէք Լիպանանտաքի Խնկիլթէրրա տէվլէթ-
լէրինի Օսմանը հիւքիւմէթի միւսատէրէ էտէ-
րէք անլէրէ թիւրք վէ Իսլամ մէմուրլար թա-
յին էյլէմիշ տիր: — «Օսմանը Աթանսը», պիր
մանիֆէսթօ նէշը էտէրէք, Խնկիլթէրրանըն
թիւրքլէր վէ Իսլամ ալէյհինտէ իչլէմէքտէ օլ-
տուղունու իտտիա իլէ անա վէ Միւթթէֆիզ-
լէրինէ գարչը Իսլամիյէթի միւտաֆապա թէշ-
վիզաթտա պուլունտուղ տըր: — Սըրպիտա
վէլի ի հանըն թահթը րիյաթէթիւտէ պիր մէճ-
լիս ի վիւքէլա ագտ էտիլէրէք Պուլղարիյա
էտիլէճէք թալիզաթտան տօլալը միւզաքէրաթ
ճէրէյան էթմիշ վէ գապինէ էվլէճէ իթիւրազ
էթտիյի ճիւղէթլէրտէ միւսատէլի էֆքեար
պէյան էյլէմիշ տիր: — Անվէրս էօնիւնէ պաղը
թահթ էլ պահրլար, թօրփէտօ քէշըրլար վէ

թօրփիտօ մուխրիպլէրին կէթիլլալիյի Լօնտ-
րատա խապէր ալլնմըշ տըր: — Տէր ի Սաա-
տէթտէ հալ ու վազթը հէրինտէ օլան էրմէ-
նիլէր թարաֆընտան ագալի 50 հաթազը պիր
սէյար խաթախանէ թէտարիք էտիլէրէք Օս-
մանը օրտուսընա թազաթմ էտիլմէքլիք թաս-
միմ վէ թէրթիպլինէ թէշէպալիւս էտիլմիշ տիր:
— Պու Չարչէնպիւհտէն իպթիսարէն Թուրան
նամընտա թիւրքճէ հէվմի զազէթա ագալմա-
լը նէշը օլունտաղա պաշալմըշ տըր:

ԲԱՀՆԻՄԱՆԸՆ ԻԼԱՆԸ

Բահնիւնա կէլէն սէնէ, Բապպ խաթէրտէ,
հինէ տէվամ էտէճէք տիր: Լաքին հալը հա-
ղըրըն միւշքիլաթը վէ քեաղըտ գըլլէթի սէ-
պէպիւտէն շիմալիլք 16 սահիֆէտէն զիյատէ
նէշը օլունտաղաճազ տըր: Վէ շու պիր ճի-
հէթէ ապօնէլէրիմիզին վէ աճէնթլէրիմիզին
նազարը տիզգաթընը շիմալտէն տալէթ էթ-
մէք խաթէրիզ քի, 1915 Յունիսարընսան իքի-
պարհն աննազ ապօնէ պէսէյիլիկի վիւրիշ օ-
լանլար իչիւն դազիքա քապ էսէնէյիլիկ: Պինաէն
ալէյհի սօնրատան հաղըրանլար իլք նուսիլէրի
էլտէ էտէմէյէճէքլէր տիր: Պունտան էվլէլքի
սէնէլէրտէ ապօնէլէրիմիզէ թէէտիյաթ իչիւն
իքի այ գատար միւշէթ վէրիյօր իտիք, լա-
քին պու սէնէ քեաղըտ ագալմըշ, ֆիյաթը
հիւքսէլմիշ վէ մէյտանտա փարա ագալմըշ
օլտուղունտան պունու հափամաղաճաղըզ, Իմ-
տի Բահնիւնալը թա սէնէնին իլքինտէն թէ-
մամէն ալմազ խաթէյէնլէր Դեհտեմբեր իչինտէ
ապօնէ պէտէլլէրինի պիզէ իրսալա հիմմէթ
էյլէսինլէր:

Ի Լ Ա Ն

Ջաթըն պիրիսի 22 սէնէ տէվամ իւզրէ
թիւրքճէ Աւետարներէ ապօնէ հաղըլմըշ օլուպ
պու 22 սէնէլիք Աւետարներէ թէմամէն քէն-
տի հէտինտէ հըֆզ էյլէմիշ տիր: Պունլարը
շիմալի միւնասիպ պիր ֆիյաթլա սաթմազ իս-
թէյօր: Ալմազ խաթէյէնլէր Բահնիւնա իտա-
րէխանէսինէ միւրաճէաթ էտէպիլիլլէր: 3—1

Միւսիւր ի մեսուր վի տահիպ ի խնիյազ

Յ. Գ. ԳՐԻԳՈՐԵԱՆ

ՄԻՋՐԱՆ Բ. ՉԱԼԵԳԵԱՆ ՄԱԹՊԱՍՏԸ

Տիւրքաշք, Մահմուտ փաշա, Բիւրճի խան Նօ. 32—34